

Kávéházi gábli

A kávéház jó működéséhez arra volt szükség, hogy lelke legyen a helynek.

3. oldal

Korán kezdik...

A mai fiatalok korábban érnek. Mit lehet tenni? Kell-e valamit tenni? Van recept a harmonikus párkapcsolat kialakítására?

5. oldal

Átadták az emlékdiplomákat

Az ötven, hatvan, hatvanöt és hetven esztendeje végzett pedagógusokat köszöntötték

Nyolcan kaptak idén pedagógus-emlékdiplomát. Az ötven évvel ezelőtt végzetek arany, a hatvan évvel korábban diplomáztak gyémánt oklevelet vehettek át. A hatvanöt esztendeje végzeteknek vas, egy hetven éve diplomáztanak pedig rubin oklevelet adott át Bóka István polgármester.

Az arany oklevélben részesülő Bertók Józsefné Triebel Anikó a soproni óvóképzőben végzett, német nemzetiségi oklevéllel. 1974-ben lett a pécselyi óvoda vezetője, amit nyugdíjba vonulásáig, 2007-ig irányított. Szakmai tudása, határozottsága határtalan szeretettel, türelemmel és céltudatossággal párosult. Döme Jenőné Kovács Eszter biológia-kémia szakos tanárként tanított a füredi szakiskolában 1983-tól 2006-os nyugdíjba vonulásáig. Mindvégig érzékelhetőek voltak olyan emberi tulajdonságai, mint a következetesség, a gyermekszeretet, az igazságosság, a segítőkészség és a szerénység.

Szintén arany oklevelet vehetett át Zenem Károlyné

A hátsó sorban balról Zenem Károlyné Hegyi Irén, Láng Gáspár, Bertók Józsefné Triebel Anikó és Felföldi Dezső. Az első sorban balról Benke Györgyné Amler Brigitta, Fazekas Károlyné Sarkady Lenke, Pataki Attiláné Deák Erzsébet és Döme Jenőné Kovács Eszter

Hegyi Irén biológia-földrajz szakos tanár, aki 1980-ban költözött családjával Balatonfüredre. Öt évig Pécselyen tanított, onnan került az alakuló Eötvös iskolába. Nyugdíjazásáig munkaközösség-veze-

tői feladatokat is ellátott. Benke Györgyné Amler Brigitta hatvan esztendővel ezelőtt kapta kézhez tanítói diplomáját, most pedig a gyémánt oklevelét. Dolgozott a Radnóti és az Eötvös iskolában is,

pedagógiai tevékenysége népdalok, néptáncok tanításával és amatőr színjátszással egészült ki, és lelkes kollégáival 2001-ben alapította meg a Füredi Játékszín Közhasznú Alapítványt.

Ugyancsak gyémántdiplomát kapott Láng Gáspár matematika-fizika szakos tanár, aki 1984-ben lett a III. számú általános iskola igazgatója. Több elismerő oklevél birtokosa, illetve Veszprém megyé-

ben pedagógiai szaktanácsadói feladatokat is ellátott.

Pataki Attiláné Deák Erzsébet 1953-ban kezdte füredi óvópedagógiai pályafutását. Volt a városi rendőrségi, a szívkórházi és az alsóörsi óvoda vezetője, majd a II. számú (ma Óvárosi Óvoda) szakmai munkáját segítette. Előkészítője, megalapozója és elindítója volt a Kiserdei Óvoda pedagógiai és szakmai munkájának. Kimagasló munkájáért vas oklevélben részesült, csakúgy, mint Fazekas Károlyné Sarkady Lenke, aki a debreceni Dóczi után a szegedi tanárképzőn végzett biológia-testnevelés szakon. 1959–1993 között a Radnótiiban tanított, sokat téve az egészséges életmód megvalósításáért és a tömegsport elterjesztéséért.

Felföldi Dezső hetven évvel ezelőtt Sopronban kapott népiskolai tanítói oklevelet, majd később magyar-történelem szakos tanári diplomát. 1967-ben a füredi I. számú általános iskola lett működésének helyszíne, ahol huszonegy évig tanított. Közmegebecsülésre méltón teljesített hivatása elismeréseként rubin-diplomát vehetett át Bóka Istvántól. **Mórcz Anikó**

Jövő ősszel kezdődhet az ófalu rehabilitációja

Kilencszázmillió uniós támogatásból valósulhat meg az ófalu rehabilitációja. A Zöld város program keretében közel egyhektáros területen, a fehér templom és az evangélikus templom közötti városrészben indulhat el a fejlesztés. A tanulmányterv kész, az építkezés várhatóan jövő ősszel kezdődhet.

Az érintett területen teljesen felújítják az önkormányzati tulajdonban lévő régi épületeket, rendezik a csapadékvíz-elvezetést, a közvilágítást, új parkolókat építenek. Új, nyitott terek létesülnek, továbbá újabb zöld területeket, sétányt alakítanak ki. A tervek szerint önkormányzati lakások is épülnek. Itt kapna helyet a járási bíróság és egy 300 négyzetméteres élelmiszerüzlet. A Kossuth utca Alsó köz és Segasdi utca közötti teljes szakasza megújulna.

Ez a rész már egy 1785-ös térképen is felismerhető mint a település magja. A történelmileg kialakult településközpont az elmúlt évtizedekben sokat veszített korábbi jelentőségéből, a fejlesztés újraélesztené a kisvárosi központot, a városrész jobb életminőséget nyújthat majd a füredieknek.

A témában lakossági fórumot is tartottak, amelyen a településrendezési terv módo-

sításáról is tájékoztatták az érdeklődőket. Lapzártánkkal egy időben pedig a Városépítészeti séták Veszprém megyében című rendezvénysorozat keretében a városrehabilitáció előtt álló ófalu tanulmányterveit Varga Tamás építész mutatta be. Az érdeklődők egy különleges „ökumenikus túrán” is részt vehettek, amelyen bemutatták az ófalut a templomait.

Martinovics Tibor

Füred Gastro: a Balaton legjobb éttermei és borászai egy helyen

A Füred Gastro fesztivál idén első alkalommal nyitja meg kapuit a balatonfüredi Vitorlás téren november 24-én, szombaton. A kétnapos fesztiválra a balatoni régió tíz kiváló étterme nyert meghívást, a környék legjobb borászatai pedig hozzák a tőlük megszokott, izgalmas tételeket.

Balatonfüred első gasztronómiai fesztiválján a vad alapanyagoké lesz a főszerep. A meghívott éttermek kreatív vadételeiket a Rizling Generáció ajánlásával kiválasztott borokhoz illeszkedve készítik el.

Az éttermek kiválasztásában a Pannon Gasztronómiai Akadémia (PGA) vállalt szerepet. A PGA alapítói a szakma meghatározó személyiségei – hogy csak két nevet említsünk: Csapody Balázs, a Kistücsök Étterem vezetője és Biró Lajos, a Bock Bisztró Brand tulajdonos-séfje.

A PGA ajánlásával kiválasztott tíz étterem, amelyek lefőznek majd minket a lábunkról: a Sparhelt Bisztró, a Marga Bisztró, a Paletta Bisztró, a Söptei Étterem, a Noked Főztem, a Kistücsök Étterem, a Mi a Kő Étterem, a Kalóz Bisztró, a Déli Part BBQ és a veszprémi Olíva Étterem.

Ahelyett, hogy napokig járnánk a Balaton környékét, most egy helyen élvezhetjük az évről évre legjobbnak választott környéki éttermek kínálatát, találkozhatunk a séfekkel és egy-két helyi cukrászdával is.

A Mol Nagyon Balaton szervezői minőségi zenét hoznak a Vitorlás térre, így a belépőjegy megvásárlása után nincs más dolgunk, mint a bejáratnál kezünkbe kapott kóstolópohárral nekivágni a gasztronómiai felfedezésnek, és közben élvezni a koncerteket.

A füredieknek akciós jegyárakkal készülnek a szervezők. A kedvezményes jegy megvásárlására lakcímkártya bemutatásával van lehetőség a balatonfüredi Tourinformirodában.

November 24-én, szombaton a Füred Gastro 10-től 22 óráig lesz nyitva. Fellép 18–19.20 között a Waldeck, 20–21.20 között a Deladap együttes. 25-én, vasárnap 10 és 17 óra között várják a vendégeket. A Budapest Bár koncertje 13 és 14.20 között lesz hallható.

Folyamatosan frissülő információk a rendezvény hivatalos oldalán, a www.balatonfured.hu/gastro-fured oldalon érhetők el. **BFN**

Érdemes vigyázni a felújított iskolára

Csaknem hatvanmillió forintot költöttek nyáron a Radnóti Miklós Általános Iskolára. Az Európai Unió és Magyarország vissza nem térítendő támogatását elsősorban az épület felújítására fordították.

Az intézményben voltak olyan burkolatok, amelyek még 1971-ben készültek. A villamos vezetéket is akkor húzták be a falakba, jócskán elhasználódtak, cserére szorultak a szerelvények és a világítótestek is. Az október 2-i projektzáró tájékoztatón elhangzott: közel húsz kilométer szigetelt vezetéket helyeztek el, az intézmény igényeit figyelembe véve több száz kapcsolót és dugalj szereltek fel, kicseréltek százötven lámpatestet, és új, szirénás tűzjelző rendszert helyeztek üzembe. Huszonhárom beltéri és két kültéri hangszóróval újult meg a hangosítási rendszer, illetve kicseréltek húsz egyszárnyú és két darab kétszárnyú ajtót.

Több mint ötezer négyzetméter falat festettek ki, hatszáz négyzetméter burkolatot újítottak fel, a folyosók oldalfala pedig burkolatot vagy mosható festést kapott. Minden tanterembe és irodába került CAT 5-ös vezetékes internetvégpont, újaburkolták a hátsó feljáró lépcsőjét, felszereltek négy kültéri lámpát, közel ötven akkumulátoros vészvilágítást, és új tanulói szekrények kerültek a folyosókra. A nyelvi laborba 32 asztal, DVD-lejátszó és fejhallgatók érkeztek, megújult a politechnikai terem is, bár a tervekől eltérően az ott lévő kéményt nem tudták elbontani.

A sajtótájékoztatót részt vett az európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkár is. *Dr. Vitályos Eszter* elmondta: országszerte mintegy 276 milliárd forintból közel

nyolcszáz intézményben tanteremfejlesztések és -bővítések, tanuszoda- és tornaterem-építések vannak folyamatban. A nyári hónapokban mintegy százezer informatikai eszköz, laptopok, táblagépek és asztali számítógépek érkezett európai uniós forrásokból is az iskolákba. Idén ősszel egymillió gyerek kapott ingyen tankönyvet: az 1–9. osztályban mindenki, a többi évfolyamon pedig minden rászoruló diák.

– A Radnóti iskola korszerűsítése azért történt meg, hogy a kulturált, a XXI. századi környezethez illő nevelői-oktatói és tanuló munkához szükséges háttér biztosítva legyen. Hangsúlyozom, ez nem csak az épület értékét emeli. Sokkal inkább Balatonfüred és a térség életminőségét növeli, jó hatással van az alacsony iskolázottságú, hátrányos helyzetű családok felzárkózásának segítésére. Nem utolsósorban a szép környezet

és a jó munkahely eredményesebb munkára motiválja a gyerekeket, a szülőket és a tanárokat is. Az önkormányzatunk a régió egyik gyöngyszeme. A Balaton, a turizmus, a gasztronómia, az egészségügy, a kulturális és egyházi élet, az itteniek vendégszeretete, minden adott ahhoz, hogy Balatonfüred egy igazi fellegvár legyen. Ezért meggyőződésem, hogy ha valamin nem szabad spórolni, az a jövő nevelése, az új nemzedék, a fiatalok lehetőségeinek támogatása. Ez az egyik legfontosabb befektetése Magyarországnak – tette hozzá az államtitkár asszony.

– Egy sikeres közbeszerzési eljárást követően február 23-án kötöttünk szerződést a kivitelező céggel, átadtuk a munkaterületet és június 18-án elkezdődött a munka. Az ígéretnek megfelelően augusztus 15-én be is fejeződött a felújítás – mondta *Szabó Lajos*

Sajtótájékoztató keretében ismertették a fejlesztéseket, amelyek közel 440 gyermek és pedagógusuk számára jelentenek számottevő, pozitív változást

Konrád, a Balatonfüredi Tanterületi Központ igazgatója. – Apróbb hibákat felfedeztünk, amiket – ha újrakezdhetnénk – másképp készítenénk elő. A gyerekek részéről pozitív volt a visszajelzés, mi arra kértük őket, hogy vigyázzanak az épületre. Elégedettek vagyunk az elvégzett munkával, de ezzel nincs vége a fejlesztéseknek: többi füredi oktatási intézményben is folyamatosan végzünk hiánypótló beruházást az önkormányzattal.

A fejlesztés közel 440 gyermek és pedagógusuk számára jelent számottevő, pozitív változást. Az infrastrukturális beruházással párhuzamosan informatikai fejlesztés is zajlik a Radnóti iskolában, ami esz-közbeszerzést és továbbképzéseket tartalmaz: laptopok, tabletek és interaktív táblák érkeznek, a tantestület jelentős része pedig továbbképzéseken fog részt venni a következő két évben. **Mórocz Anikó**

Őrizetbe vették a gépkocsifeltörőket

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság nyomozást folytat többrendbeli bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett lopás büntett és lopás vétség megalapozott gyanúja miatt egy 62 éves esztergomi, illetve egy 50 éves kecskeméti férfi ellen, további három személyt pedig orgazdaság vétség elkövetésével gyanúsítanak.

A nyomozás adatai alapján a két férfi 2018. júliustól 2018. szeptember 29-ig tíz megyében, az ország több pontján gépkocsikat tört fel, és azokból készpénzt, mobiltelefonokat, valamint személyes iratokat tulajdonított el, bűntársaik pedig értékesítették a lopott készülékeket. Az adatgyűjtés során a rendőrök megállapították, hogy a két gyanúsított Ausztriában, Szlovéniában, Horvátországban és Szlovákiában is követett el hasonló bűncselekményeket.

A balatonfüredi rendőrök a Terrorrelhárítási Központ műveleti egységének munkatársaival közös akció keretében október 17-én a Bács-Kiskun megyei Lajosmizsén fogták el a két gépkocsifeltörőt, mellyel egy időben Esztergomban, Budapesten és Kecskeméten további öt helyszínen bűntársaik kerültek rendőrkézre. A lopásokkal okozott kár meghaladja a hárommillió forintot, míg a rongálással további több százezer forint kárt okoztak.

A 60 éves esztergomi és az 50 éves kecskeméti férfit a rendőrök többrendbeli bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett lopás büntett és lopás vétség megalapozott gyanúja miatt hallgatták ki és őrizetbe vették őket, majd le tartóztatásukat az illetékes bíróság elrendelte.

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság három társuk ellen orgazdaság vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított büntetőeljárást, ők szabadlábon védekezhetnek. **BFN**

Ingyenes jogi tanácsadás

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy érdeklődés esetén *dr. Bánáti Jenő* ügyvéd úr ingyenes jogi tanácsadást vállal szerdánként 14 órától az Arácsi Népházban. Érdeklődés, illetve bejelentkezés az Arácsi Népház telefonszámán: 87/788-456

Korszerűsítik az észak-balatoni vasútvonalat

Megkezdődik az észak-balatoni vasútvonal fejlesztése. A Szabadbattyán–Tapolca–Keszthely villamos üzem kiépítésének I. ütemében a Szabadbattyán–Balatonfüred közötti szakasz újul meg.

Az előkészítésre és kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás sikeresen zárult, a szerződés hatálybalépését

követően elindultak a munkálatok – adta hírül közleményében a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.

A fejlesztés az Innovációs és Technológiai Minisztérium megbízásából a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. beruházásában uniós és hazai forrásból valósul meg, derül ki még a NIF közleményéből.

A korszerűsítésnek köszönhetően légkondicionált elektromos motorvonatok is meg-

jelennek majd az északi parton. A tervezést és kivitelezést is magában foglaló, mintegy nettó 23 milliárd forintos beruházás során a Szabadbattyán és Balatonfüred közti 55 kilométeres vonalszakasz villamosítása mellett Polgárdi, Balatonkenese, Balatonfűzfő és Alsóörs állomásokat átépítik. Ennek keretében az állomásokon cserélik a szükséges kiterőket, 55 centiméter magas peronokat építenek, korsze-

rűsítik az utastájékoztató rendszert, és felújítják a térvilágítást.

A közlemény szerint a tervezési feladatok elvégzését követően a látványos kivitelezési munkálatok 2019 őszén kezdődhetnek meg, a teljes fejlesztés körülbelül 2,5 év múlva készül el.

A Szabadbattyán–Balatonfüred közötti szakasz a Szabadbattyán–Tapolca–Keszthely vasúti pálya villamosítá-

sának első ütemében újul meg. Az érintett szakasz forgalmának jelentős hányada a nyári idegenforgalmi szezonban bonyolódik. Miközben egyre népszerűbbek és egyre több időtöltési lehetőséget kínálnak a Balaton északi partján fekvő települések, a nyári hétvégén nehézkes a megközelítésük a túlszűfolt autópálya miatt. Ezért nagy szükség van a vasúti közlekedés és járműpark korszerűsítésére.

A villamosítás kiépítése azért is fontos, mert Balatonfüred bonyolítja le az északi parton a legnagyobb utasforgalmat.

A tervek szerint 2019-ben megérkeznek az első Stadler gyártmányú, emeletes motorvonatok a MÁV-Starthoz, így nem kizárt, hogy ezeket a 600 ülőhelyes járműveket is bevetik majd a zsűfolt nyári hétvégi forgalomban, ha elkészült a vasútvonal fejlesztése. **MT**

Kútba esik a kutak bejelentési határideje?

Mint ismeretes, ez év végéig be kellene jelenteni mindenkinek a kútját, akár ásott, akár fúrt, akár használja, akár nem. Természetesen a bejelentés az eddig engedélyeztetés nélkül kialakított illegális kutakra vonatkozik.

A kútra a fennmaradási engedélyt a helyi jegyzőnél kell kérni egy ötezer forintos illetékkel ellátott nyomtatványon, de kell még a kútról egy részletes műszaki leírás, tervdokumentáció is, amit általában vízügyi szakértők tudnak elkészíteni. Pontosabban: „tervdokumentációt csak olyan tervező készíthet, aki a Magyar Mérnöki Kamara erre följogosító szakterületi tervezői jogosultságával rendelkezik: okleveles építőmérnök, építőmérnök és vízépítési üzemmérnök”. Ha nem történik meg időben a bejelentés, 2019-től vízvédelmi bírság szabható ki, ami magánszemélyek esetében maximum 300 ezer forint – tudtuk meg a szakemberektől.

A helyzetet bonyolítja még, hogy a jogszabály alapján az 1885. évtől 1965. július 1-jeig terjedő időszakban létesített kútra vonatkozóan üzemeltetési engedélyt kell kérni. Az 1965. július 1. és 1992. február 5. között létesített kút esetében, amennyiben az akkor érvényes jogszabályok szerint engedélyköteles volt a kút létesítése, akkor fennmaradási engedélyt, ha nem volt engedélyköteles a kút létesítése, akkor üzemeltetési engedélyt kell kérnie az ügyfélnek. Az 1992. február 5. után létesített kutakra – amennyiben vízjogi létesítési engedély nélkül létesítették azokat – fennmaradási engedélyt kell kérni.

A kúttulajdonosok többsége természetesen kívárt az

utolsó pillanatig. Balatonfüreden lapzártánkig, november 8-ig csak három kútbejelentés érkezett, de több száz kút lehet az illetékes területen, hiszen ide tartozik Szőlős, Vászoly, Pécsely és Dörgicse is, és tudjuk, falun szinte minden háznál használnak kutat. A várakozásnak oka lehetett az is, hogy időközben szó volt arról, hogy csak a 80 méternél mélyebb kutakat kell bejelenteni, de ezt a javaslatot nem fogadta el az Alkotmánybíróság, most pedig a bejelentési határidő 2020-ig történő meghosszabbítására adott be javaslatot az Országgyűlésnek a kormány.

Ha megtörténik a moratórium meghosszabbítása, a kutakat előbb-utóbb mindenképpen be kell jelenteni, a kérelmet a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatal Címzetes Főjegyzője részére kell benyújtani (8230 Balatonfüred, Szent István tér 1.), azaz „vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárás lefolytatását”

kell kérni, tehát jó ha tájékozódunk a részletekről.

A kutak bejelentésének pontos menetéről tájékoztató a város honlapján, a balatonfured.hu oldalon az önkormányzat fejléc alatti hirdetésekben, a hivatalos közlemények között olvasható.

Csorba Kata

Lelke legyen a helynek!

Kávéházi gábli: gasztronómiai, kultúrtörténeti kalandok a Borcsában

A villásreggeli, amit ötödik éve rendez meg a Hamvas Béla Asztaltársaság, idén a kávéházak polgári világát idézte meg. Igaz, hogy a kávé nem a „tűzi-legény” pörkölte, főzte, mint jó száz éve, hanem egy kiváló barista (ejtsd: bariszta), azaz kávépincér, de így is garantált volt a minőség, a vendégek presszókávé, moka, kapucsinót és melanzot kérhettek.

A füredi Gábli vendége volt Saly Noémi, kiváló muzeológus, várostörténész, aki a kávéháztörténet kutatója és szakértője. Vele beszélgettünk a magyar kávéházakról.

– Mikortól beszélhetünk egyáltalán kávéházi életéről, hiszen először a Pylvax kávéház, amelyet 1838-ban alapítottak, juthat eszünkbe, majd a New York (1894), a Művész (1884), azután a Centrál, a Hadik a 20. század elején, amikor már egyetlen író életrajzából sem hiányozhat, hogy melyik kávéház volt a törzshelye?

– 1696 az a legelső dátum, amikor a török már kiment az országból, és a legelső kávést meg számlálják Szentendréen. Persze lehetnének a 19. században Balatonfüreden, amikor nyaranta már rendszeres kávéházi élet van, de leginkább a 19. század és a 20. század fordulójára és az 1900-as évek elejére a kávéházak fénykora, egészen 1949-ig, az államosításig.

– Nagyon jól megfért többféle társadalmi réteg egy kávéházban, ugyanakkor a mai elegáns New Yorkba már nem térnénk be az árak miatt minden nap egy kávéra.

– A régi budapesti kávéház egy csodálatosan demokratikus intézmény volt. Nagyon érdekes, hogy a nyugat-európai hagyományból átvesszük az összes külsőséget, és a keleti hagyományból – amit a török ránk hagy – átvesszük a kávékészítés technológiáját, a kávéízlésünket. Míg Nyugat-Európában a félliteres, áttetsző, az ára miatt nagyon híra főzött kávé lesz a divat, addig mi a keleti kávézási szokásokat követve a kis, rövid, erős, sűrű, tömör, zömök fekete kávé izzuk. Keletről vesszük át a kávéházi demokráciát is. A kávéházba mindenki bemehegett, aki úgy volt öltözve, és meg tudta fizetni. Azt, hogy valaki járt-e bizonyos helyekre és máshova nem, azt nem a kávé ára és a kávéház külsőségei döntötték el, hanem, hogy mondjuk egy ferencvárosi bádogos senkit nem ismert az Andrássy úti nagy kávéházakban, és neki ott nem volt dolga. Ha lett volna ismerőse, akkor minden további nélkül bemegy, kiszolgálják, és nem történik semmi.

– Sokszor nosztalgikusan tekintünk vissza erre a korra, de mindig elfelejtjük, hogy a 20. század első felének kávéhá-

A mindig mosolygó kasszírónő a füredi gáblin: Magyar Kinga és a „hely lelke”, a négyfogásos menü összeállítója, Varju Viktor, a Bock Bisztró és a Vendéglő a Kisbíróhoz étterem executive séfje

zi embere megélt egy borzalmas első világháborút, majd egy borzalmas második világháborút. A kávéházak sokáig kitartottak, és mindig megújult bennük az élet.

– Az első világháborúban az okozta az első nagy nehézséget, hogy az összes pincért és a vendégek nagy részét elvitték katonának, aki hazatért, megnyomorodva tért haza, és ez nagyon hosszú időre rányomta a bélyegét a kávéházi életre. Ekkor kerülnek be a pincérek a vendégtérbe. Addig csak a kasszírók dolgoztak, de az első világháború alatt megjelennek a pincérek, és kell egy nemzedék, mire aztán ez a rendkívül nehéz és fárasztó munka visszakerül a férfiakhoz. A második világháborúban más a helyzet, mert a második világháború előzménye, hogy a zsidótörvényekkel a kávécsokát kiűzik a kávéházakból, mivel a budapesti kávécsok körülbelül 80 százaléka zsidó volt, alkalmazottak és tulajdonosok, bérlők egyaránt. Ez szakmailag fogja megrendíteni a kávéházakat, és persze egyszer csak a vendégek is elkezd fogyni. Nagyon érdekes, hogy 1945-ben, a szétlőtt városban, a romokon már újra kinyitnak a kávéházak, és működnek egészen 1949-ig, az államosításig, amikor hosszú időre bezárják őket.

A kávéház a polgári demokrácia egyes számú fellegvára, mert minden információ, újság oda jön be, a vendégek politizálnak, mert rögtön meg lehet beszélni a problémákat, és meg is beszéljük őket. A kommunizmus nem tűrte ezt, így a polgári demokrácia legfontosabb terepét, a kávéházat

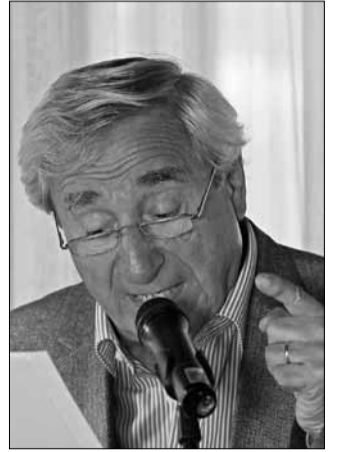
Saly Noémi, a füredi Kávéházi Gábli vendége, irodalom- és Budapest történéssz, a kávéháztörténet szakértője, akinek a magyar kávéházakról és azok vendégeiről szóló lendületes előadását órákig tudnánk hallgatni

leradirozták Budapest térképéről.

– Mi kell a jó kávéházhoz? Egy jó tulajdonos, egy jó főpincér, vagy pedig valamilyen írófejedelem, aki körül nagy udvartartás alakul ki?

– Író nem kellett, író egyáltalán nem kellett, a kávéházak egy százaléka volt irodalmi kávéház. Még mindig a fejekben él egy sajátos torz kép a kávéházzal, hogy az író és a költő ott ír, és közben lila köd gomolyog. Száz kávéházból egy volt valóban irodalmi kávéház. Persze szerették a kávécsok, ha volt egy „saját írójuk”, mert ők voltak akkoriban a celebek, akikkel egy helyre járnak fontos dolgok. Kinyitották otthon az újságot, benne volt az ismert író verse, és lehetett otthon büszkélkedni: „Hát én láttam tegnap Dezsőt, amikor ezt írta!”

A kávéházakba a polgárok jártak, az iparoság középrétegétől az arisztokratáig min-

Szilágyi Tibor színművész a kávéról szóló érdekességeket olvasott fel a Borcsa étteremben

denki, és a kávécsok ezekből a törzsvendégekből éltek, és nem a korabeli celebekből.

A kávéház jó működéséhez arra volt szükség, hogy lelke legyen a helynek, és ez ma így van. Nagyon érdekes figyelni a régi, híres budapesti nagy kávéházak történetét, hogy abban a pillanatban, amikor kimegy belőle az a lélek, mondjuk a Hersányi testvérek elmennek a New York Kávéház éléről, akkor az egész összeomlik, mint egy kártyavár. Majd jön hét évvel később, 1920-ban Tarján Vili, és akkor a New York Kávéházból egy csoda lesz, egy második aranykor. Lélek nélkül nincsen vendéglátás, semmilyen.

– Mi a helyzet vidéken? Úgy tudjuk, Balatonfüreden, ha volt is kávéházi élet, csak nyaranta lehetett. Hozták magukkal a kultúrát az úri vendégek, őstől meg itt maradtak a falusi, fejkendősen néni.

– Azok a vendégek, akik idejönnek, nyilván a második évtől már törzsvendégek, a harmadik évtől meg pláne azok. A kávéház pedig az a hely, ahol bátran szóba lehetett elegendni a másikkal, míg az utcán nem illett leszólitani valakit. A kávéházban elkérem az újságot, másnap már köszönök, délután már elkezd beszélni az időjárásról vagy bármiről. A kávéházban az ember egy ilyen félnyilvános térben van, ami nem az utca, nem a lakás, hanem a kettő közötti átmeneti hely. Meghitt körülmények között lehetett így ismerkedni meg barátkozni, ahová a család elvihette bemutatni a lányait és a fiait is.

Vidéken mindenhol, ahol eléggé polgárosult a közönség, ott lesz kávéház, a faluban pedig ez a közös tér a kocsmá. A városokban vagy mondjuk a nagyközségekben Széchenyi jóvoltából angol mintára kialakult a kasszinó is, ami úri kasszinót jelent, tehát a falu értelmiségének a zárt klubja, de amikor megjelenik a kávéház, akkor nagyon sokan a kasszinóból átköltöznek a kávéházba, vagy a magyar vidéken mindkettőt párhuzamosan használják.

A kávéház egy sokkal nyitottabb tér, ahova nem kell ajánlani, hogy valaki a tagja lehessen.

CSK

Ingyenes tanfolyamok!

Balatonfüred Város Önkormányzata ingyenes tanfolyamokat indít 2019 januárjától kezdődően többek közt az alábbi témakörökben:

- **német és angol nyelvi képzés** (magyar, mint idegen nyelv, további nyelvek igény szerint, 120 órás képzés)
- **informatikai ismeretek** (30 órás képzés)
- **konfliktuskezelés** (30 órás képzés)
- **háztartás-gazdálkodás, pénzügyi alapismeretek** (30 órás képzés)

Rugalmas időbeosztásban, kis csoportokkal, kezdőknek és haladóknak.

A képzések a Humánszolgáltatások fejlesztése az észak-balatoni térségben című EFOP-1.5.2-16 2017-00016 azonosítószámú projektben valósulnak meg.

További információ a 06-70/882-6370 telefonszámon ügyfélfogadási napokon Csetényi Kristóf projektasszisztentstől, illetve az antal.zsuzsanna@balatonfured.com e-mail címen Antal Zsuzsanna szakmai vezetőtől kérhető.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Zöld recept – A mozgás gyógyszer

A magyar emberek hetven százaléka túlsúlyos vagy elhízott. Az ötven év alattiak három és fél órát ülnek a televízió előtt, az idősebbek hat és fél órát. A mozgásszegény életmódon változtatni akaróknak az első lépés megtétele nehéz, utána a mozgás öröme és jótékony hatása segít a kitartásban – hangzott el október 14-én a Zöld recept országos akció balatonfüredi állomásán.

– A mozgás az egyik legkönnyebben elérhető gyógyszer, bárki bármikor elrendelheti magának, nem kell hozzá orvosi aktivitás – mondta a Balatonfüredi Naplónak dr. Vájer Péter, az Országos Kardiológiai Intézet alapellátási igazgatója, miután tizenöt kilométert lefutva megérkezett a füredi szívkórházhoz. – A mi dolgunk ebben leginkább a figyelem felhívása, hogy a mozgás igen hatékony megelőzési stratégia. Azt kell megtanulnia mindenkinek, hogyan végezheti biztonságosan az általa választott napi aktivitást. A mozgásforma kiválasztásába bevonható egy gyógytornász vagy a háziorvos, közösen ki lehet tűzni egy teljesíthető, az adott élethelyzetben elérhető célt, ami könnyen beépíthető a napi rutinba.

– Országos akciót indítottak, nagy a baj?

– Oriási... Az egészségügyi ellátórendszerünk gyakorlatilag szinte mindent tud, ami a nyugat-európai országokban elérhető. Lehet, hogy a beteg számára nem azonnal hozzáférhető, de megvan a terápia. Ugyanakkor azt látjuk, hogy ha megmentjük az infarktuson átesett betegeket, utána rossz-

szabbak a statisztikáink, mint a nyugati országokban. Sokan nem jutnak el megfelelő kezelésre, egyszerűen azért, mert nem ismerik fel a komoly baj tüneteit. Várakoznak, később fordulnak orvoshoz, és emiatt rossz helyzetbe kerülnek. Vagy nem törődnek azzal, hogy megelőzzék a bajt, nem hiszik el, hogy bárkivel megtörténhet. Magyarországon nagyon sokan dohányoznak, magas a túlsúlyosak aránya. Meg kell mozdulnunk ahhoz, hogy ezen a helyzeten javítani tudjunk.

– A számok tükrében mennyire vagyunk „fotelmagyarok”?

– A három és fél óra tévénézés is riasztóan magas, nemhogy a hat-hét óra. Nem igaz hát, hogy nincs időnk mozogni... Ugyanakkor a nagy tömegeket megmozgató sporteseményeken – egy maraton futáson vagy félmaratonon – évről évre magasabb a résztvevők száma. Tehát az emberek elkezdtek megérteni a mozgás jelentőségét. A legveszélyez-

tettebb réteget – a negyven és hatvan év közötti korosztályt – valahogy el kell érnünk, és meg kell győznünk arról, hogy most van itt az ideje a cselekvésnek. A baj bekövetkezése után már nagyon nehéz ugyanolyan állapotot elérni, mint amilyen az azt megelőző volt.

– A tapasztalataik szerint mi a nehezebb: elindulni vagy kitartani?

– Talán az első lépés a legnehezebb. Ha valaki elkezd mozogni, érzi ennek a jótékony hatásait: esetleg lejön róla néhány kiló, vagy napról napra többet tud sétálni. Az eredmények hatására a fizikai jólét állapotába kerül, ennek az élménynek a hatására pedig könnyebb kitartani és folytatni. Az elején sokan nem hiszik el azt, hogy képesek ők maguk a változást előidézni, és az elképzeléseikhez képest nagyobb eredmények elérésére is futja az erejükből. A szív- és érrendszeri betegségek megelőzésére hatékony terápia a hetente végzett, 150 perces

gás fontos, azok megérezzék a szükségszerűségét, illetve a forrást biztosítók is megértsek ennek az erejét.

– Az étellel egyenlő a mozgás, amit el kell kezdeni az óvodában, az iskolában, folytatni, népszerűsíteni kell a munkahelyen és a családban – fogalmazott prof. dr. Veress Gábor, a szívkórház főigazgatója. – Mozgásra nem csak az egészségeseknek van szükségük. A balatonfüredi kórházban a gyógytornával egyénre szabottan ügyelünk betegeink karbantartására.

Magyar rekord született: száznál is több, szívinfarktuson átesett ember mozgott, tornázott egyezre

közepesen intenzív mozgás, illetve a dinamikus séta.

– Mit várnak az országos roadshow-tól?

– Ez az akció nem olyan, mint a lázcsillapító, hogy azonnal hat és elmúlik a láz. Az éveken keresztül kitartóan végzett munka az, ami gyümölcsöt hozhat, viszont az előbb említett rövid távú hatások azonnal érzékelhetőek. Az egészséggel kapcsolatos hatások később jelentkeznek. Az a célunk, hogy akiknek a moz-

gás fontos, azok megérezzék a szükségszerűségét, illetve a forrást biztosítók is megértsek ennek az erejét. – Az étellel egyenlő a mozgás, amit el kell kezdeni az óvodában, az iskolában, folytatni, népszerűsíteni kell a munkahelyen és a családban – fogalmazott prof. dr. Veress Gábor, a szívkórház főigazgatója. – Mozgásra nem csak az egészségeseknek van szükségük. A balatonfüredi kórházban a gyógytornával egyénre szabottan ügyelünk betegeink karbantartására.

rosszabb a vártnál. A változásért meg kell erősíteni a gondozórendszert. A célunk, hogy infarktus után minél többen kerüljenek rehabilitációra ambuláns vagy fekvő betegként.

Balatonfüreden magyar rekord született: száznál is több, szívinfarktuson átesett ember mozgott, tornázott egyezre Erdősi Zsuzsanna, az intézmény gyógytornásza és Kropkó Péter ötvenegyszeres Ironman irányításával. A köszöntők és a közös torna után a közönséget egyebek között a szűrőbuszban ingyenes szív- és érrendszeri rizikószűrés várta, valamint az érdeklődők részt vehettek dietetikai és a dohányzásról leszokást segítő tanácsadáson, vagy gyakorolhatták a nordic waalkingot. „A mozgás gyógyszer” csapata maraton táv lefutása után érkezett meg Balatonfüredre, majd a Gyógy téren, a közös torna után kenuval átmekeszték a túlpartra, s onnan 90 kilométert bicikliztek, ezzel is népszerűsítve a sportot.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) jelentése alapján a halálozási okokat a szív- és érrendszeri megbetegedések vezeték: 17,5 millió ember hal meg évente emiatt. Itthon évente harmincezren kapnak szívinfarktust, hétezer lábat amputálnak, és tizenöt percenként kerül valaki kórházba stroke miatt. A kormány emiatt kiemelt népegészségügyi kérdésként kezeli az effajta megbetegedéseket, és fontosnak tartja felhívni a figyelmet a prevencióra.

Az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (AEEK) által szervezett egészségfejlesztő roadshow október 13-án Budapestről indult, és öt nap alatt öt helyszínt érintett az országban. **MA**

Tájékoztató a kéményseprőipari szolgáltatás lakossági megrendeléséről

Időpontra lehet hívni a kéményseprőket a családi házakhoz!

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy 2018. január elsejétől a családi házakban (egylakásos ingatlanban) élők a nekik alkalmas időpontra kérhetik a kéményseprést, illetve az ellenőrzési munkákat. A szolgáltatás igénylése ezekben az esetekben nem kötelező, de a biztonság érdekében javasolt. Figyelem!

Az ingyenes kéményseprőipari sormunka igénylése időpontfoglalással történik, amelyre interneten, telefonon vagy személyesen van lehetőség.

Fontos tudnivalók:

A gyors és egyszerű ügyintézés érdekében korszerű internetes felületen is lehet időpontot foglalni kéményseprésre!

Interneten: <http://kemenysepres.katasztrofavedelem.hu/ugyfelszolgalat> linken.

E-mailben: levelét a kemenysepro.ugyfelszolgalat@katved.gov.hu címre küldve.

Telefonos ügyfélszolgálaton keresztül: a 1818-as hívószám tárcsázása után a 9-es, majd az 1-es nyomógombot megnyomva, a jelentkező ügyintézőnél. Személyesen: ügyfélfogadási időben várják munkatársaink a megyei ellátási csoportok székhelyén.

Ezekben a felületeken az egylakásos ingatlan (zömmel családi házak) tulajdonosa egyeztetethető időpontot az ingyenes kéményseprőipari sormunka elvégzésére.

A kéményseprőipari szolgáltatás a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságokon és a katasztrófavédelmi kirendeltségen keresztül nem intézhető! Kérjük, megkereséseiket kizárólag a fenti elérhetőségeken tegyék meg!

A szabadtéri (avar, kerti hulladék, elszáradt növényzet) égetés szabályai, alternatívái

Belterületen növényi (kerti) hulladékot és avart csak akkor és úgy lehet égetni, ahogy azt önkormányzati rendelet megengedi. Ahol önkormányzati rendelet nem szabályozza a kerti hulladék és avar égetését, ott tilos meggyújtani az elszáradt, összegyűjtött növényzetet.

A keletkező növényi hulladék eltávolításának alternatívái:

- komposztálással,
- szelektív gyűjtésére szolgáló zsák használatával,
- konténeres elszállítással,
- teherautóval történő elszállítással, növényi hulladék beszállítása komposztálótelepre saját járművel.

A szabadtéri tüzek megelőzése (a szabadban történő tüzgyújtás tudnivalói)

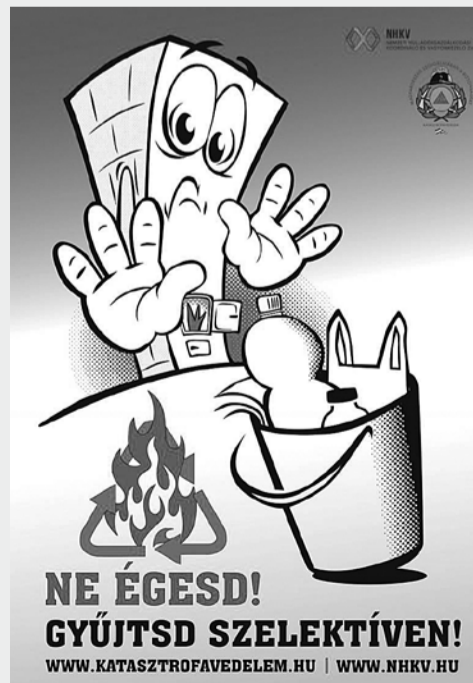
1. Tilos szabadterén tüzet gyújtani, égetni, kivéve, ha azt jogszabály külön megengedi.

2. Belterületen kerti hulladékot (avart) égetni csak önkormányzati rendelet által meghatározott feltételek szerint szabad.
3. Megengedett a kerti grillezés, sütés-főzés a tűz állandó felügyelete mellett.

4. Az önkormányzati rendeletek meghatározzák az égetés napját vagy napjait, valamint az időkeretet is. Más időpontban a tüzgyújtás tilos!
5. A külterületi tarlóégetés és vágott növények égetése engedélyhez kötött, amelyet a munkálatok előtt tíz nappal kell a helyi katasztrófavédelmi kirendeltségnél igényelni.
6. Tüzgyújtási tilalom (fokozottan tűzveszélyes időszak) esetén az érintett területen akkor sem megengedett a tüzgyújtás, ha azt egyébként más jogszabály vagy hatósági döntés megengedi.
7. Jogszabálytól eltérő vagy hatósági engedély hiányában végzett tüzgyújtási tevékenység tűzvédelmi bírságot vonhat maga után.

A jogszabály által megengedett tüzgyújtás esetén kötelezően betartandó alapvető szabályok

1. A szabadban meggyújtott tüzet ne hagyjuk felügyelet nélkül!
2. Gondoskodjunk megfelelő mennyiségű oltóanyagról, oltására alkalmas eszközről!
3. Csak folyamatosan felügyelhető méretű tüzet gyújtsunk, amiből a szél nem tudja a paraszat, izzó zsaratnokot távolra vinni.
4. Tájékozódjunk a várható időjárásról, mert a szél kedvez a tűz gyors továbbterjedésének.
5. Erdőben csak a kijelölt helyen gyújtsunk tüzet!
6. A tüzet gondosan oltunk el, használjunk vizet, nehogy a szél esetleg visszagyújtassa!

Korán kezdik, de nincs mit tenni

A mai fiatalok korábban érnek. Mit lehet tenni? Kell-e valamit tenni? Van recept a harmonikus párkapcsolat kialakítására? Elkerülhető-e a csalódások? Mikor és hogy kerül elő az életünkben a női-férfi szerep, a szexualitás? – aki válaszol: Fülöp Tamás pszichológus.

– Ha nagyon őszinték akarunk lenni, akkor már óvodás korban. Ott már például találkozunk olyan lányokkal, akiknek ki van festve a körme. Mi ez, ha nem burkolt szexualitás? Mi másért festené ki? Ha nem is direkt módon, csak kíváncsiságból. Ha a körömfestés szülői részről legális, vagyis megengedett, azt gondolom, ez a szülő engedélye arra, hogy a lány többet sugározzon, mint amit a korosztálya megengedne. A fiúk persze még nem tudnak mit kezdeni a kislány kifestett körmeivel, tehát nincs is kifutása a dolognak. De maga az út valahol itt kezdődik el.

A rivális

Általános iskolában kezd komolyabban fordulni a helyzet, amire a fiúk még kevésbé vevők. Alsóban már nyomon követhető a lányok közötti rivalizálás, ami szintén a bújtatott szexualitás kifejeződése. Nem abban versenyeznek, hogy ki kap ötöst, mert az féltékenység vagy irigység. Azt kezdik el figyelni, hogy kinek milyen ruhája, frizurája van. Nagyon korán megmutatkozik, hogy melyik kislány népszerű az osztályban vagy az iskolában. A központi szerepét annak köszönheti, hogy például a fiúk – a maguk idélen módján – próbálnak közeledni hozzá, persze nem tudják, hogy miért, mert mindez tudat alatt történik.

Lehet, hogy egy fiúnak tetszik egy lány, de ezen a szinten meg is marad a dolog. Maga a nemi vágy, a szexualitás a fiúknál még nem nagyon fejeződik ki, de a lányok-

nál már igen. Rettenetesen tudják egymást marni, ha van két-három rivális lány, aki híveket szeretne maga köré gyűjteni – lányokat és fiúkat is – a saját korosztályából. Sokan azt mondják már hét-nyolc évesen, hogy járunk, vagy van barátom.

Kincs, ami kell

Egy kislány tehát tökéletesen tudja már gyakorolni azokat a viselkedési mintákat, amikkel vonzóbbá tud válni, esetleg a fiúkat tudja manipulálni. Van ennek genetikai háttere is, ami nagyon fontos dolog: ha egy nő megtalálja magának az ideális férfit – aki idővel ideális apajelöltté lép elő –, akkor az egy nagy kincs, a legnagyobb érték az életében, ezért meg kell szereznie. A férfi a család biztonságaért felel, minden téren, bár ezek a szerepek napjainkra némiképp torzulnak, de még erősen tartja magát. Egy férfi még mindig akkor érzi magát biztonságban, ha az ő keresete – bármilyen kevéssel is – magasabb a nő fizetésénél. A nőnek ez kevésbé számít, sokkal inkább arra koncentrálna, hogy a férfi milyen apa lehetne a gyermekei számára.

Ezért a manipulációs technikáit egy nő a jó apa megszerzésére fogja felhasználni. Máshogy nem tud működni a párválasztás. Ha mindkét fél ugyanolyan lenne, akkor egy értelmetlen játékba sodródna bele. Egy férfi intuíciója nem lehet ugyanolyan szintű, mert akkor a nő nem, vagy nehezen tudná megszerezni őt. Rájönne a férfi, hogy ő miért és mire kell. Ezért lehet a férfiakat az orruknál fogva vezetni. Persze csak finoman. A férfi pedig örül, hogy ő egy vonzó személy lehet a másik számára.

Internetcsapda

A nő mindig túllát a férfiakon. Látja a viselkedéséből, a magatartásából és még sok ezer dologból, hogy a férfiből jó apa lesz-e vagy sem, vagy

legalábbis milyen ember. Ezért nem működik olyan jó hatással például az internetes társkeresés. Egy nő, ha társat keres magának, ahhoz elengedhetetlenül szükséges az, hogy a kiválasztott férfit spontán módon megfigyelhesse, milyen személy valójában. Később is meg lehet ejteni a megfigyelést, de a sorrend mégsem mindegy. Az interneten ez épp fordítva történik: először elindul a vonzalom egy előnyös fotó vagy videó láttán, és utána derül ki, hogy a férfi valójában ki is. A társkereséshez idő kell, s ha ezt meg szeretnénk spórolni –

Fülöp Tamás pszichológus

mint megannyi mindent –, akkor könnyen csalódás ér bennünket.

Gondoljunk bele: ha egy szigetben élénk csak egy hónapig, ahonnan nem tudunk elmenekülni, és pontosan annyi nő és férfi lenne ott, amennyien fent vannak egy társkeresőn, mennyi pár találna magára, és ezek közül mennyi lenne tartós? Sokkal több, mint amennyi időt neten eltöltünk társkereséssel.

Működő hormonok

Hetedik-nyolcadik osztályos korokra a lányok testileg, külső bélyegeken is olyan szinten megérnek, hogy testi kapcsolatot élnek, ha nem is a saját korosztályukból választva. Nem az a fő kérdés, hogy ez jó vagy sem, ugyanis nem tudjuk befolyásolni. Nem tudjuk a nemi vágyukat, a szexuális libidójukat csökkenteni,

és a fiúhoz köthető szexuális fantáziájukat sem lehet az ellenőrzésünk alá vonni. Nem mondhatom neki, hogy a korosztályával ne beszéljen szexualitásról, vagy ne nézzen ilyen témájú fotókat, videókat. Úgyis megteszi. Együtt kell élnünk azzal, hogy a 12-13 éves lányok – az érettebbek –, ha alkalomszerűen is, de aktív nemi életet élnek. Nemritkán találkozom olyan esetekkel is, ahol a szülőknél megtörténik a bemutatkozás, és együtt töltik az éjszakát, vagy 14-15 évesen közösen együtt élnek a párjukkal egy albérletben.

A törekeny lélek

Azzal van dolgunk, ami a legfőképp hiányzik. A testiség nem elfojtható: nem mondhatjuk valakinek, aki éhes, hogy ne egyen. De azt megfogalmazhatjuk, hogy szerintünk mit egyen és hogyan. A tiltás szerintem nem vezet célra.

Hogyan tudjuk átsegíteni őket egy párkapcsolati kudarcra? Milyen módon udvaroljanak? Hogyan lehet a másik nemet tisztelni? A szülői modellek nagyon korán beleivódnak a gyermek viselkedésmintáiba. Ha szülőként őszintén foglalkozunk a témával, ami a gyereket érdekli, és hiteles előadónak bizonyulunk, akkor sokat tudunk nekik segíteni.

Az első

Szíve mélyén minden lány számára a mai napig kincs a saját ártatlansága, az érintetlensége. Egyetlen van belőle, és utána nem lehet visszahozni. A férfiaknál ez nincs meg: az első éjszaka mindössze új.

Teljesen normális, hogy a fiatal korosztály szexualitása gyakorlásból, próbálkozásból és tanulásból áll. A fiatalok szexuális kapcsolatukat viszont sokáig elkísérik őket. Kitérhetnek tanácsot? Kihez forduljanak ilyenkor? Marad a saját korosztályuk és az internet. Mivel a kortárai hasonlóan tapasztalatlanok, érdeemben nem fognak tudni segíteni.

Az internet anonim blogjain hemzseg a manipuláció, mert a világhálónak ez a része kifejezetten kedvez a szexuális visszaéléseknek. Az interneten könnyen lehet hazudni. Ráadásul jelen vannak az olyan inkompetens személyek is, akiktől tanácsot kérni sem érdemes.

Érzelmi játszmák

Az érzelmi manipulációk már korán megjelennek, hiszen egészen kicsi gyermek is tökéletesen tudja, mit kell tennie ahhoz, hogy a környezete azonnal reagáljon a figyelemfelhívására. Ezek később is megmaradnak, mert ez az egyik leghatásosabb módszer arra, hogy gyorsan tudjuk vele érvényesíteni akartunkat, és viszonylag tartós is marad. Viszont annál tartósabb sérülést okoz. A legnagyobb fájdalmat az elutasítás tudja okozni, ha a társamnak, akit szeretek, az az üzenete felém, hogy már nem kellesz, nincs szükségem rád. Pedig azt adtam neki oda, amit soha sem tudok sem bepótolni, sem helyettesíteni, sem máshol megtalálni. Ez pedig az idő a saját életemből.

Egy osztályból való kiközösítés jobban tud fájni, mint ha fizikailag bántalmaztak volna valakit. Az érzelmi játszmáknak egyik szélsőséges pontja az érzelmi zsarolás. Serdülőknél, ahol a testi kapcsolatok már kezdenek kialakulni, sokszor találkozom ezzel a problémával.

Leginkább az első kapcsolatnál jelenik meg, ahol általában az idősebb fiú feltételként szabja meg azt, hogy csak akkor folytatja a kapcsolatot, ha megtörténik a testi kontaktus is. Ez egy olyan választási lehetőséget ad a másik félnek, amiben csak alárendelt szerepet tud betölteni. Ha ezt elfogadja, akkor a többi kapcsolata is hasonló alapokon fog működni, vagy ha kilép belőle, akkor csalódást, szélsőséges esetben ellenérzést fog kelteni benne a másik nem. Nem könnyű helyzet...

Anyá, nálad hogy volt?

A fiatalkori szerelmek elhamvadnak, mint a szalma, de ezek is fontosak, és idővel mindenki megtalálja majd a saját helyét. A kudarc és a csalódás érleli meg a helyes utat. A gyerek számára a szülő érzelmi tapasztalata a leghitelesebb, amit érdemes átadni. Nem kell kifaggatni a gyereket, hogy az első alkalommal mit csinált, mert azzal túlmegyünk egy bizonyos határon. Ha szülőként valódiak és nem öncélúak az érzelmeink, akkor idővel meg fogunk tudni mindent, amit szeretnénk. A gyermek nem tulajdon, nem birtokolhatjuk.

Nem kell félni a korosztályos szakadéktól, attól, hogy a gyerek már csak legyint: anyá, mi ezt már nem így csináljuk! A legjobb tanács még mindig az idősebb korosztálytól jön. A bölcsességet az idősek örözik, akkor is, ha nem tudnak olyan jól szörfözni az interneten. A mérhetetlen tapasztalat, ami egy családdal, egy válasszal vagy újakezdéssel, a problémák megélésével – és igen, a szexualitással – jár, abban örök tudás rejlik. Régebbi korokban a szexuális jelzések direkt-indirekt volta talán más volt, de maga a szexualitás ténye nem változott, maximum csak a körítés.

Az időben mögöttünk lévő társadalmak egyikének sem volt jobb vagy rosszabb, a párkapcsolatok mindig is kihívások elé állították az embert. Tegyük fel a kérdést: boldogabbak voltak azok, akik bennünket megelőző korokban éltek? Annyi mindent kipróbáltunk már az együttélésben, a párkapcsolatokban, mindegyikben volt győtrelem és boldogság is, s szerintem ez így is marad. A csalódások nem megúszhatóak, de miért is kellene mindent megúszni? A harmonikus testi és lelki kapcsolathoz tanulás útján lehet eljutni, ami sokszor igen fájdalmas és győtrelemes. De szerintem így is megéri...

Mórocz Anikó

Őszi akció a megújult, balatonfüredi Aranycsillag Patikában!

Öt százalék vásárlási kedvezménnyel, kibővített termékválasztékkal, új, elkötelezett és segítőkész kollégákkal, körültekintő és kedves kiszolgálással várja vásárlóit a Zsigmond utca 1. szám alatti, megújult Aranycsillag Gyógyszertár.

Ez év októbertől már egy teljesen új Aranycsillag Gyógyszertár fogadja a balatonfüredi betegeket, vásárlókat. A Kiserdőhöz közel eső, a 71-es főút melletti patika belső tere megszépült, modernebb lett, ami gyorsabb kiszolgálást is lehetővé teszi.

A Csokonai utcából nyíló épületnek nemcsak a berende-

zése változott, a tára mögött is új arcokkal találkozhatnak a betegek.

Milyen a jó gyógyszerész?

Dr. Feller-Pelle Krisztina, a balatonfüredi patika tulajdonosa elmondta: a szakértő, empatikus kiszolgálást elsőrendűen fontosnak tartja! Az itt dolgozó szakgyógyszerész és szakasszisztens kollégák a gyógyulni vágyókat türelemmel fogadják, és segítenek a megfelelő, költséghatékony gyógyszerek, gyógytermékek, étrend-kiegészítők kiválasztásában.

„A gyógyszerész folyamatosan fejlődik – a raktárkészletet az igényeknek megfele-

lően bővítjük, a hiányzó termékeket lehetőség szerint aznap, de – a hiánycikkek kivételével – 24 órán belül biztosan beszerezzük.

Kollégáim segítenek a szedett gyógyszerek áttekintésében – milyen gyógyszerből miért, mennyit, mikor és miként kell bevenni? Mindezen túl felhívják a figyelmet az alkalmazott gyógyszerek és étrend-kiegészítők, ételek esetleges kedvezőtlen egymásra hatására is!”

Mire kapható 5% kedvezmény?

A több mint 2000 készítmény között megtalálhatóak a vitaminok és étrend-kiegészítők, az ápolási és egészség-

megőrzési célú készítmények, a márkás kozmetikumok és gyógyászati segédeszközök is.

Most érdemes ellátogatni a megújult gyógyszertárba, hiszen ezekre a termékekre, vagyis a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

(NEAK) által nem támogatott cikkekre 5 százalék kedvezményt adunk 2018. november 30-ig.

Bővebb információ

Az aranycsillagpatika.hu oldalon tájékozódhatnak az

érdeklődők minden fontos információról, így a nyitvatartásról, elérhetőségekről, akciókról.

Ha Balatonfüreden patikát keres, a legmagasabb szintű szolgáltatással várja az Aranycsillag Gyógyszertár valamennyi munkatársa! (X)

Aki boldog akar lenni, az kertészkedjen!

Már nem is tudom, hol kezdődött pontosan. Talán ott, amikor Csányi Vilmos etológus azt mesélte nekem, hogy napjában több órát töltött a nógrádi botanikus kertjének gondozásával, és ennél jobb szabadlevegős testkarbantartást nem ismer. Talán ott, amikor nem néztem jó szemmel egy ajándékba kapott szobarózsák falak közé zárt sýnlődését. Vagy akkor, amikor az első rozmaringszáram gyökeret eresztett.

Szóval Csányi Vilmosék rügyfakadástól levélhullásig sok időt töltöttek a nógrádi telken, és paradicsomi helyet teremtettek maguk köré: ezeröttszáz négyzetméteren öt-hatszázféle növényt gondoztak több évtizeden át. Jázminbokrok, rózsák, liliomok lehelték feléjük édes-párás illatukat, és leanderek ejtették rabul a tekintetüket. A különleges példányok közé tartozott a kínai Calycanthus floridus fűszer-cserje, a Koreából származó Viburnum Carlesii (illatos bangita cserje), az ausztrál Blackboy és a Gunnera manicata lapu az Amazonas vidékéről. A magánarborétumban csepegtetős öntözrendszer kényeztette a növényeket, a meztelencsigákat pedig nem permetező, hanem saját telepítésű ebihalakból született békák riogatták. Biológus lévén Csányi Vilmos örömet lel a kert gondozásában, ami napi többórnyi „sportot” jelentett neki. A telken két kis faház is áll, itt született számos Csányi-könyv.

Irigylésre méltó, nem? De mit tegyen az, akinek – ugyan egy sokak által vágyott, vízparti városkában – mindössze pár lépéssel körbejárható lakás jutott? Kertészkedjen, naná!

Először körülnéztem

Az ablak előtt pedáns rendben sorakoznak azok a hársfák, amik tavasszal teljes bódulatba kergetnek. Először csak nagyon finoman, egy-egy fuvallat szárnyán libben be a már éjjel-nappal nyitva hagyható ablakon, aztán plafontól a padlóig kíméletlenül beköltözik minden zugba. Az illatgomolyagban úgy sétálgat az ember, ahogy a kifinomult hozzáértők tanítják a parfümhasználatát: permetezze a levegőbe, majd szép lassan sétálj át az illatfelhőn. Ami rajtad marad, annyi kell belőle. A hárs az más, keményebb drog...

Kezdetként a szőlő

Strukturális és szinkont-rasztnak a fordított szív alakú hársak mellett nyújtózik a lilás-bordós levelű juhar, egy filigrán, fehér törzsű nyír, a nyári vézskorszakban az autóknak árnyat adó két testes dió, na meg az árok partjára ki tudja hogyan felkapaszkodó és tanyát verő vadalma. Némi meglepettséggel figyelek fel az erkélyünk alatt, közvetlen a ház betonja mellett kihalt szőlőtökére. A régebb óta fiatal szomszédok úgy mondják,

hogy korábban itt közel s távol szőlőültetvény volt. Értem én, de az hány harminc-negyven évvel ezelőtt? Ez meg most van itt... Hogy ne legyen túl sok gondolkodási időm, jött az előttnk lévő liget szépen rendben tartó fűkaszás, és levágta a kusza hajtásokat.

Rózsá ajándékba

Nagyjából ezzel egy időben a jogatanárnómtól érkezett ajándékba egy szobarózsza. Dús, rózsaszín virágokkal teli, illatos példány. Az a fajta, illatos példány. Az a fajta, amibe az ember egy szempillantás alatt beleszeret a bevásárlóközpontban, az újságok és az etolajak közé zsúfolva, és ráadásul akciós is. Meglepően sokáig virult, aztán bekövetkezett a sejtethő hanyatlás. Már épp készültem elengedni, amikor beállított hozzánk az aszófői barátunk, és közölte, hogy ennek a rózsának szabad földben van a helye. Eppenséggel tehetünk egy próbát. Így kapott új sanszot az erkély alatt, ahol különösebb szaladgálás nélkül, fentről tudtam öntözni. Hálából kitarított a növényt és embert egyaránt próbára tevő téiben, tavasszal pedig rózsaszín labdaként csücsült a fűben. Körbelelték a töretlen lelkesedéssel kihajtó szőlőhajtások, nem sejtve, hogy ez a látszólagos rendezettség menti meg az életüket: a fűkaszás némi tétovázás után továbbment... A szombati jógaórára boldogan vittem magammal Julinak rózsát, azóta is minden évben az első szál mindig azt illeti, akitől kaptam.

Életerős rozmaring

Juli földháza a paloznaki domboldalba simul, bejáratánál akkora rozmaringbokorral, ami a ház homlokzatának felét betakarja. Illatos-olajos kis jószág, tele apró, pillangószerű, áttetsző fátlyú lila virággal. Juli szombat reggelente megkopasztja, és a jógaóra résztvevői között – ételbe szánya – szétosztja az ágait. Egy alkalommal több jutott nekem, mint amit azonnal fel

tudtam használni, hát benne maradt a pohárban, hogy friss maradjon. Az üdeség olyan jól sikerült neki, hogy apró bajszkák gyökereket növesztett. Supsz, bele vele a konyhaablakban viruló klasszikus fűszerládába, némi kakukkfű, oregánó, bazsalikom, petrezselyem, snidling és menta társaságába. Nem volt kérdés, hogy amikor kinőtte a fűszer-család kényelmes fészékét, szépen kisétált az erkély alá, a rózsá mellé...

Menta Marokkóból

Egy alkalommal Az év kertjévé választott Kocsis család Kistói utcai, mediterrán udvarában forgattunk. Egyik ámulatból a másikba esve azt se tudtam, hová nézzek. A sokat dédelgetett, buja édenkertben valami megcirógatta a bokámat. Nini, hát te ki vagy? Marokkói menta, onnan hoztatuk – jött a házigazda válasza, aki privát paradicsomában mindennek a nevét is, virágát is tudja. A háziasszonytól, Klárától azt hallottam, hogy az illata és az aromája teszi különlegessé, a fogyasztása pedig az egészséget szolgálja. Hamar jött a hozzá kapcsolódó saját élmény: szóval ennek a rokonaiból főztek nekünk hűsítő eszpresszót a sivatagban. A többi már csak ismétlés: egy csokor frissen illatozó Casablanca-mentával a kezemen távoztam, amit sikerült meggyökeresztetni. A téli hónapokat a nappalink ablakában töltötte, bár be kell valljam, nem túl boldogan, szerintem vágyott ki a szabadba... A korai tavaszunk köszönhetően a szabadulása gyorsan be is következett.

Illatot ajándékba

Julitól és a saját bokromról mérhetetlen mennyiségben érkezett rozmaringszál, megeredve kis cserepekben sorakoztak a fürdőszoba ablakában, fűszeres illatukkal betöltve az aprócska teret. Karácsony éjszakáján lábra keltek, diszkrét csomagolást húztak magukra, és a szomszédok

ajtajában, jó barátok kezében kötöttek ki. Aszófő irányából levendulaszállítmány érkezett, némi aprítás után kézzel varrott illatpárnákba bújtak az illatos részek. Az ember azon kapja magát, hogy a bajban jönnek a segítő kezek, fenn tartják a víz fölött, s milyen jó is a szabadon maradt kézzel átadni egy marék aranyat érő illatot.

Levendulából nőtt paradicsom

A levendulás zsák alján ottmaradtak a mákszemnyi magocskák, beleszórtam vagy szárat egy virágládába, és lestem, hogy mi lesz. Persze, hogy saját ültetvényt akartam az erkély alatt. Sokáig semmi, aztán egyszer csak előbújt egy levendulának még merész jóindulattal sem nevezhető lény. A rutinos aszófői szem azonnal látta, hogy paradicsom, de az nem lehet, hiszen csak levendulamagot ültettem. Az elpusztításáról szó sem lehetett, így történt, hogy januárban két beérett paradicsomot szüreteltünk a nappali ablakában. Idővel a paradicsom is jelezte, hogy kicsi a neki szánt óvoda, nagyobb helyre költözne.

Füged van-e?

Van. A jógaóráról hazafelé vezető úton minden alkalommal óvatosan megsimogatták az autóm oldalát egy természetes fügebokor messze kinyúló ágai. Nehéz ilyen csábításnak ellenállni... A kesztyűtartóban kézfertőtlenítő helyett egy metszőollót tartok. Érzésből kiválasztottam néhány ágcskát, megkérdeztem tőlük, hogy akarnak-e velem jönni. Akartak. Hetekig semmi nem történt. Ott gubbasztottak a vidáman hancúrozó, ajándékba szánt rozmaringgyerekek között, és nem kaptak tőlük növekedéskedvet. Már letettem a saját fügeről, úgyis mondták a hozzáértők, hogy azt nem lehet úgy – de lehet: furcsa kinövések jelentek meg a vízben lévő száron, amit jó jelnek véltem, és cserépbe dugtam őket. Értelmetlennek

A kiskert, amelyben jól megfér egymással az angol rózsá és a marokkói menta. A fűszernövényekből az üvegbe szárított kakukkfű kerül, és terem legalább egy kosáryi levendula is

tűnő újabb várakozás után az egyik rügy felpattant, amit továbbiak követtek. Senki nem tud lebeszélni róla, hogy a mellette épp viruló fázisába ért paradicsom volt jó hatással a fügere.

A lejtő tetején

Minek cifrázni, ha már ott voltam, hát elindultam rajta lefelé. Egyszerűbb lenne minden a hárs büvös-bájós virágpórára fogni, de az igazság az, hogy a tréfát nem ismerő szőlő is rázendített. Ugye az csak valami véletlen tévedés lehet, hogy a szőlőjükről és a parfümjükről híres franciák még nem zárták üvegcsébe ezt az illatot? A nekünk jutó tőke az egész lakást bepermetezi, mámorító... Kapott öt karót, hadd szaladjon, s a hajtások azóta versenyfutást rendeznek a lugas egyik végétől a másikig. A hárs és a szőlő erős tudatmódosító illatfelhőjének hatása alatt ábtorkáltam a szomszédba, és közöltem Magdus néniel, hogy kell egy ásó. Gyanakvását a függők elszántsága oszlatta szét, s hazatérve a szerszámmal nem voltunk restek használni azt. A három és fél éves ott szökdecselet körülöttünk: „Hurrá, kertünk lesz!”. Aszófő irányába jeleztem, hogy a tereprendezés megtörtént, érkezhetnek az Öreg-hegy lágy ölében született levendulatövek...

Locsolkodjunk!

Aszófői János a lelke me kötötte, hogy a kis levendula-jövevényeket kezdetben minden reggel és este öntözni kell. Rendben, majd beosztjuk. Mit is? Mert amilyen megveszekeedett zöldpárti vagyok, direktben folyó csapvízről szó sem lehet. Az eddigi növények másodfelhasználású vizet kaptak: a konyhában felfogtam a zöldségek, gyümölcsök megmosásánál használt vizet, és az erkélyen keresztül habozás nélkül, profin célozva a rózsá, a rozmaring, a paradicsom, a füge és az idővel közeledő kivánczó fűszernövények nyakába öntöttem. Ha

ezentúl több kell, hát akkor összegyűjtjük az átfolyó rendszerű gázvezeték vizét is. Ez egy nagyon modern berendezés, de zuhanyzásokor némi hideg víz távozik a lefolyóba – most már az odakészített lavóba –, mire a meleg víz megérkezik.

Az angol rózsá

Falun nőtettem fel. Természetes volt, hogy az édesanyám rózsakertjéből mindig friss, vágott virág került a vázába. Cserepes virágot – minden látszat ellenére – nem török a lakásban, nem oda valók a növények, de a mezei virágsokrokból és a saját nevelésű rózsából nem engedek. Az kell. Mivel a szobarózsá még nem ad folyamatos utánpótlást, így kérésemet a rózsákat kívülről-belülről, közelről s távolról jól ismerő Géczy Jánosnak intéztem. A József Attila-díjas író nem mellesleg végzett kutatóbiológus, egyik kedvenc területe pedig a rózsák birodalma. Írt könyvet Allah rózsáiról, a muszlim kertekről, az antik mediterrániumról, a rózsá kultúrtörténetéről, jelképeiről és irodalmi vonatkozásairól.

– János, olyan rózsát szeretnék, ami nem fut fel a ház falára, mert a szomszédok lehet, hogy nem néznék jó szemmel. Maximum két méterre nőjön, mindig legyen rajta virág, és még illatozzon is. – Akkor hozok neked egy angol rózsát – hangzott az ígéret. Kisvártatva megszörrent a telefon, boldogan robotgattam a rám váró rózsáért, majd ismét Magdus néni következett: kell egy ásó! Ha már ott volt ismét a szerszám, hát még egy sort felástunk, ahova újabb levendulák érkeztek...

Zöldtrágya

Mondanom se kell, milyen kevés idő jut kertészkedésre. Az öntözés bejáratott módon megy az erkélyről, a gazosodást pedig természetes talajtakaróval próbálom fékezni. Amikor jön a fűnyíró traktor gondozni a fák alatti területet, a levágott, hátrahagyott fűvet összegyűjtöm. Ez kerül a felásott részre, a növények tövét pedig trágyázom vele.

Sosincs vége

Nem tudom, hogy meddig tart az a bizsergés, amit a pusztá látvány okoz. Megtoldva az egy tő saját paradicsom gyümölcsének az ízével, amit már három karó is alig bír hordozni. A maholnap négyéves kislányommal minden reggel friss menteteát iszunk, és gyakorta emlegetjük fel Kocsisékát. Nem elhanyagolható, ha a gyermek megtapasztalja, hogy a magból növény lesz, ami virágot hoz és termeté érlel, a vízzel pedig jól kell sáfárkodni, mert kevés van belőle. Aszófői János elégedett a levendulák fejlődésével, Géczy János szerint pedig még utóbb jó rózsagazda válik belőlem.

Mórocz Anikó

Óriásfestmény a borhetekről

Mógor Judit amatőr festő kiállítása látható egészen januárig a füredi városháza folyosógalériájában.

A szőlészethez, borászat-hoz, jelen esetben a szüretre kapcsolódó tárlatot *Balla Emőke* újságíró nyitotta meg. Az Aszófőn élő *Mógor Judit* nevéhez fűződik az a két éve bemutatott, négyszer kétméteres festmény is, amely az Anna-bált ábrázolja.

Festi a világot, ami körülveszi, a tájat, a Balatont, de legszívesebben a körülötte élő embereket – vall önmagáról

Mógor Judit. Szeretné, ha alkotásai érdekesebb lennének a ma emberének, de ugyanakkor kiállnának az idő próbáját is. Szabad idejében, hobbiól fest, inkább csak játékból. Főleg a nyugalmasabb téli hónapokban alkot, és egy-egy képen több évig is dolgozik. Ezúttal borász barátairól készített óriásfestményt, amit *Varga Zoltánnal*, a Balatonfüred-csopaki borvidék elnökével közösen leplezték le, aki maga is szerepel a képen.

Mógor Judit jól ismeri a szőlőművelés és borkészítés szépségeit és nehézségeit. A

képen azok a bortermelők láthatók, akik a rendszerváltás előtt állami gazdaságoknál már a szakmában dolgoztak, de elég fiatalok és bizakodóak voltak, hogy saját gazdaságukat létrehozzák. A borászok külön-külön dolgoznak és készítik boraikat, de évente egyszer, a borheteken együtt mutatkoznak be.

Az óriáskép a borhetek ünnepélyes pillanatát, a megnyitót ábrázolja, ahol együtt láthatóak ma már nem élő, korán elhunyt borászok: *Figula Mihály*, *Müller István*, *Lázár János* és a maiak: *Koczor Kálmán*, *Varga Zoltán*,

Emléktáblát avattak

Tisztelt Emlékezők!

Meghatottsággal állok itt, hogy édesapám, dr. Csizmazia Darab József születésének századik évfordulóján szülővárosa emléktáblával kívánja munkásságát megörökíteni.

Engedjék meg, hogy ez alkalommal magam is szóljak néhány szót.

Idén emlékezünk meg az I. világháború befejezésének 100. évfordulójáról is. Nagyapám katonaként az olasz fronton harcolt, és sérülése miatt gyógykezelésre hazatért. Mivel közben nevelőapja, Csizmazia József meghalt, ő lett a családfenntartó, így nem kellett felgyógyulását követően visszatérnie a frontra, és megnősülhetett. Apám 1918. július 15-én született Balatonfüreden.

Szülei, illetve a család több generáción keresztül mezőgazdasággal és szőlőtermesztéssel foglalkozott, ami egyúttal későbbi szakmai elhivatottságát is determinálta. De nagybátyja, *Fábián Ferenc-József* is *Mathiász János* mellett dolgozott Kecskeméten.

Tanulmányai során arra készült, hogy a füredi bortermelők jobb áron, szervezettebben adhassák el borukat. Ezért borkereskedői és közvetítői képzettséget szerzett.

A II. világháborút követően először a Tapolcai járásban hegyközségi titkárként dolgozott *Sági Károly* mellett.

Mivel a család szőlőterületeit elvették, szakmai érdeklődése a nemesítés felé fordult. Már a világháború előtt is kiterjedt hazai és külföldi kapcsolatokkal rendelkezett.

1948-ban svájci szakmai gyakorlata során állásajánlatot kapott a Schenk cégtől Rolleban, a vállalat dél-amerikai szőlőtelepeinek irányítására, de szüleihez való tekintettel inkább hazatért. Ezután kezdte meg kutatói megbízása alapján Egerben a szőlőnemesítési munkát, amelynek ered-

Pálffy Károlyné, a településfejlesztési, környezetvédelmi és mezőgazdasági bizottság elnöke méltatta a füredi születésű szőlőnemesítő munkásságát az emléktábla-avatón, majd Csizmazia Darab József fia beszélt édesapjáról – az emlékbeszéd cikkünkben olvasható

ményeit főként két téma köré csoportosíthatjuk:

- A Bikavér típusú vörösbor szőlőfajták nemesítése volt a legnehezebb és legidőigényesebb feladat, mert a Bikavért alkotó vörösbor-szőlőfajták egymás közötti keresztezése nem adott elfogadható eredményt. A keresztezést csak több lépésben lehetett megoldani. A szabadalmi értékű keresztezési kombinációk viszont lehetővé tették, hogy ilyen kombinációval a szőlőpárok között szinte 80 százalékos valószínűséggel lehetett megfelelő Bikavér típusú vörösbor-szőlőfajtát előállítani. Így került sor 1978-ban a Turán, Titán és Tizian fajták általi elismerésre történő bejelentésére.

- A betegségeknek ellenálló szőlőfajták nemesítését az indokolta, hogy a háború utáni szőlőmonográfiai felvételek szerint a direkttermők területe elérte a 45 000 hektárt az országban, és ez nagymértékben rontotta a magyar bor külkereskedelmi hitelét. Az Egerben megkezdett nemesítési munka először 1957-ben mutatott

eredményt, amikor egy Egre Csillagok 24-es számmal jelölt hibridet már összehasonlító kísérletekbe állítottak, ebből lett később a Zalagyöngye fajta, melyet még további rezisztens fajták követtek.

Bár a nemesítési munkát a természetben az eredmények igazolták, munkásságát csak 1994 után kezdték elismerni.

A szűkebb nemesítési munka mellett:

- küzdött a magyar helyesírásban a szőlőfajták írásmódja megváltoztatásáért, hogy azokat – mint a többi szőlőtermelő országban – nálunk is nagy kezdőbetűvel írják

- szorgalmazta, hogy a növénynemesítési munka Európában egységes szabályozást és elismerést kapjon

- kitalálója és megszervezője volt a Magyar Borvidékek bélyegsorozatnak a Magyar Postával együttműködésben, így jelent meg 2000. május 25-én a Balatonfüred-csopak borvidéki bélyeg a Balatonvin Borlovagrend zászlósborával
- a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskolával való együttműködés keretében az

Egre csillagok 36-os kettős hasznosítású hibridet Füredgyöngye névre keresztelte, remélve, hogy a fajta a füredi kiskertekben is elterjed majd.

- számos cikkben elevenítette fel, illetve javasolta a füredi szőlőgyógyászati ismételt bevezetését, ha ma már nem is orvosi kezelésként, de egészségvédő és marketing jelleggel, mely így ismét a város nevéhez kötődhetne.

Köszönöm családnak nevében Balatonfüred Város Önkormányzatának, a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesületnek, a Balatonvin Borlovagrendnek és minden füredinek, hogy ők is őrzik édesapám emlékét.

Köszönöm a figyelmüket.
Csizmazia Darab József

Szüreti ünnep felvonulással

Borlovagrendek vonultak végig az utcákon, borászok kínálták portékájukat, a parton pedig kisebb gasztronómiai fesztivál várta az érdeklődőket. Szüreti felvonulás képekben.

A Füredi Szüret leglátványosabb része ezúttal is a fel-

vonulás volt. A menetet gólyalásosok, zászlóforgatók, diákok, a Reformkori Hagyományörzők Társaságának tagjai, néptáncosok és lovasok kísérték.

A Szent István térről a Kisfaludy színpadig vonulóakra sokan voltak kíváncsiak, a

parton pedig zsúfolásig telt nézőtér fogadta a menetet.

A parton kirakodóvásár, népi játszópark, koncertek, must- és borkóstoltatás várta az érdeklődőket. A Rizling Generáció jóvoltából bárki, aki kedvet érzett, kipróbálhatta a szőlőpréslést is. **MT**

V. Országos zsolttár- éneklő verseny

A füredi Református Általános Iskola ötödik alkalommal rendezte meg az Országos zsolttáréneklő versenyt, amelyen 14 iskola közel 150 tanulója vett részt.

Az ifjú zsolttárénekesek Békéscsúrról, Biatorbágyról, Budapestről, Ceglédről, Csopakról, Drávafokról, Kocsról, Lovasberényből, Makóról, Nagyharsányból, Pécsről, Székesfehérvárról, Tabajdról és Veszprémből érkeztek hozzánk. A verseny zsűrije, *Veres Györgyné Petrőcz Mária* – énekművész, kórusvezető, a Pápai Református Teológiai Akadémia tanára –, *Müller Anita* – a Pápai Református Kollégium „Tánc-Lánc” Alapfokú Művészeti Iskolájának igazgatója és *Farsang-Törös Krisztina* – református kántor, ének-zene szakos tanár – ezúttal is bronz, ezüst, illetve arany minősítésben részesítette a versenyzőket.

Az énekversenyt megnyitóján *Bátki Dávid Géza* lelkipásztor tartott rövid áhítatot, majd *Rojtos Norbert* iskolaigazgató és *Bóka István* polgármestere köszöntötte a jelenlévőket.

Az énekesek először négy korcsoportban, egyénileg versenyeztek, majd következtek az alsós és felsős csoportok. A versenyre a kötelező zsolttár mellett népdalzsoltárokkal és népdalokkal is készülni kellett. A versenyzőknek a házigazda füredi iskola kikapcsolódásként félórás városnéző kisonatozást és kézműves-foglalkozásokat szervezett.

A balatonfüredi Református Általános Iskola énektaná-

rát, *Bíró Bernadett* a zsűri külön elismerésben részesítette példamutató felkészítőmunkájáért.

Tanulóink eredményei.

Kiemelt arany minősítés: Gaál Emese Zsuzsanna (5. o.)

Arany minősítés: Kicsák Sára Anna (2. o.), Kulesár Szaffi (4. o.), Bruckner Kristóf Benedek (6. o.), Szolláth Eszter (8. o.), Köles Ajsa Borbála (8. o.), Darvasi Noémi (8. o.), 3. osztályos alsós csoport (Ema Margareta Maslej, Rosta Boglárka, Sebestyén Fanni, Tuza Zsófia, Ujhelyi Lili, Kósa Johanna, Korponai Regina), 4. osztályos alsós csoport (Kulesár Szaffi, Horváth Borsika Nóra, Horváth Hanna, Laurentzi Csepke, Németh Stella Maja, Paulin Liza Erzsébet, Szeles Brigitta), 6. osztályos fiúk csoportja (Bruckner Kristóf Benedek, Horváth Zsombor, Kúronya Bence, Pap László, Rác Mihály, Herold Olivér, Havasi Máté)

Ezüst minősítés: Köles Rege Villő (5. o.), 2. osztályosok csoportja (Balázs Dorotytya, Punk Laura, Balogh Tege Ders, Ujszegi Máté, Bari Boglárka, Tomka Villő Ilona, Kicsák Sára Anna, Simon Ágnes Anna), 5. osztályos lányok csoportja (Böcskei Kitti, Brózs Panni, Gaál Emese Zsuzsanna, Harapu Ráchel Zsófia, Jónás Adél, Kardos Zsanett, Köles Rege Villő, Szeles Biborka), 6. osztályos lányok csoportja (Bátki Hanna Veronika, Benna Renáta Zsófia, Máhl Franciska, Sofia Maslej, Erdősi Hanna Valentina, Fejes Dóra Lilla, Horváth Hanna, Süle Dalma)

Bronz minősítés: Ema Margareta Maslej (3. o.), Ujhelyi Lili (3. o.), Korponai Regina (3. o.), Horváth Zsombor Gergő (6. o.), Gémes Eszter Villő (7. o.), Gaál Réka Katalin (7. o.)

Szalay Katalin
Református Általános Iskola, Balatonfüred

Önkéntesek a Tamás-hegyen

A Nők a Balatonért Egyesület balatonarácsi csoportja a Tesco Ön választ, mi segítünk programjában harmadik helyezettjeként 100 ezer forintot nyert.

A nyerepényt a Tamás-hegyen 15 évvel ezelőtt felavatott Aranyember útjánál elhelyezett hét megálló pad-

jainak festésére, valamint a tájékoztató táblák felújítására használja fel.

Jókai Mór 1872-ben írta Az arany ember című regényét. A főszereplőkről elnevezett pihenőpadok mellett a terület flóráját és faunáját ismertető táblákat helyeztek el. A két sávval jelölt ösvény legmagasabb pontja a 7. megálló, a 315 méter magasán lévő Jó-

kai-kilátó, ahova nyolcszáz méteres séta után érünk fel.

A csoport tagjai, valamint a Tesco önkéntes segítői október 9-én közösen lefestették a padokat, valamint a régi táblákat leszerelték az állványokról.

Az állványok festését követően új, modernebb kivitelű, időtálló táblákat helyeztek el a hegyi ösvényen. **BFN**

Szakmai díj Fellegi Erzsébetnek

Fellegi Erzsébet, a szív-kórház osztályvezető főnövére vehette át idén a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Szakmai Díját. Az elismerésre az Állami Szívkórház ápolási igazgatója, Kónya Anikó írt ajánlást a kórházban 24 éve osztályvezető főnövéként dolgozó Fellegi Erzsébetről.

Fellegi Erzsébet 1981 óta dolgozik az első munkahelyén. Kimagasló szakmai tudásával, elhivatottságával a betegek szeretete mellett korán kivívta felettesei elismerését is, melynek eredményeként két és fél évtizede osztályvezető főnövér. Pályafutása során folyamatosan képezte magát, tapasztalatát átadva

Fellegi Erzsébet, a szív-kórház osztályvezető főnövére

segíti, felkészíti a pályakezdő fiatalokat. Kongresszusok, szakmai konferenciák, to-

vábbképzések rendszeres szervezője és résztvevője. Aktív tagja a szakdolgozói munkaközösségnek, 2005 óta az egészségügyi kamara balatonfüredi helyi szervezetének elnöke.

Posztív életszemlélete, a szakmai iránti tisztelete és alázata, a humánus hozzáállása az emberekhez példaeértékű – írta a méltatásban beosztottjáról a kórház ápolási igazgatója.

A szakmai díjat 2006-ban alapították, a füredi szív-kórházból az országos elnökség döntése alapján 2009-ben elnyerte már *Nyáryné Dégi Elvira* osztályvezető főnövér, 2014-ben *Lehner Béláné* osztályvezető főnövér, idén pedig újra füredi a díjazott, a mindig mosolygó főnövér, Fellegi Erzsébet. **BFN**

Barátságnap a Rotary Club szervezésében

A barátsággal kapcsolatban egy legenda kering rotarysta berkekben: egy rotarysta elutazik Amerikába, és elmegy egy számára ismeretlen rotarystához, azonban ő éppen indulni készül otthonról. Erre odaadja neki lakása kulcsát, és annyit mond: „Tessék, itt van, lakj nyugodtan a házában.”

A Rotary legfeltűnőbb jellemzője, hogy ha bárhol a világon két Rotary-tag találkozik, akkor olyan bizalommal fordulnak egymáshoz, mintha évtizedek óta ismernék egymást. Az igazi rotarysták nem klubtársak, hanem barátok, és a barátság nemcsak a klubtalálkozásokon nyilvánul meg, hanem a privát és családi életben is.

A Rotary Club Balatonfüred-Veszprém szeptember 15-én hagyományteremtő céllal rendezte meg az I. Ro-

tary-barátságnapját. A vendégek szombat délután érkeztek a balatonfüredi Hotel Margarétaba, ahol közösségépítő társasjáték várta őket. A fő játékmester a helyi klub tagja, a Cogitate Games tulajdonosa, *Karcagi Péter* volt. A játéktervezőként is szerepet vállaló Karcagi Péter itt mutatta be az új Rotary-játéktáblát, amit nagy izgalommal azonnal birtokba vettek a játékos kedvű rotarysták.

A szórakoztató ismerkedés és barátkozás után borkóstolóval egybekötött vacsora kezdődött a balatonfüredi Koczor Pincében. A kellemes hangulathoz az est zenei szolgáltatója, a Quiet Chords is hozzájárult. A gasztronómiai élményért *Holczer László* mester-szakács felelt, a kiváló borokat pedig a pince tulajdonosa, *Koczor Dóra* mutatta be.

– Klubelnökként rendkívül sok emberrel találkozom. Ilyenkor gyakran beszélgetünk arról, hogy kinek mi a legfontosabb rotarystaként a

Rotary International közösségében. Majdnem 100 százalékban azt válaszolják, hogy a barátság az első, mert csak baráti társaságban lehet jó és közös célokat megvalósítani – vallja *Hartmann Péter*, a Rotary Club Balatonfüred-

Veszprém elnöke. – A Rotary-barátságnap elnevezésű rendezvényünk célja a barátság és a rotarysta közösség további erősítése. Örömmel számolok be arról, hogy a sok szeptemberi rotarysta rendezvény dacára egy tucat klub részéről

voltak jelen barátaink, és a célunkkal egyetértve személyes jelenlétükkel is hozzájárultak a rotarysta barátság elmélyítéséhez. Külön öröm számunkra, hogy ez az esemény már első alkalommal ilyen sok klubot megmozgatott.

Hartmann Péter arról is beszámolt, hogy már a helyszínen és azóta írásban többszörösen is megerősítést nyert, hogy a vendég klubtagok remekül érezték magukat a csodás Balaton-parti településen. – Rendkívül megtisztelő, hogy jelenlétük mellett szóban és írásban is rendezvényünk folytatásában bízva támogatnak bennünket. Ezért terveink szerint minden év szeptemberének közepére eső hétfőgén rendezzük meg a Rotary-barátságnapot, remélve, hogy már jövőre még több klub részvételével folytatódhat a valódi közösségépítés a Rotaryban.

A résztvevők vasárnap a balatonfüredi Vaszary-villában közösen nézték meg Lesznai Anna és *Zoób Kati* kiállítását. Utána a füredi mólónál felszálltak a százéves jubileumát ünneplő Jókai hajóra, és kihajóztak a Balaton legmélyebb pontjának számító Tihanyi-küthöz.

Mórocz Anikó

ÚJRAOLVASÁS

Októberben barátainkkal bebarangoltuk Eger városát és környékét, ahol sok minden a török időkre és persze Gárdonyi Géza Egri csillagok című regényére emlékeztetett.

Én kísérő tanárként és osztályfőnökként nagyon sokszor jártam már az egri várban, de most döbbenem rá, hogy soha nem láttam még rendesen. Mert állandóan azt figyeltem, nem zuhan-e le valamelyik gyerek a vár faláról, avagy nem zuhan-e bele egy tálóba, vagy nem irnak-e durva dolgokat a vendégek könyvbe. Szóval mondhatjuk, most néztem meg először igazán figyelmesen magyar múltunk gyönyörűen felújított mementóját. Fantasztikus élmény volt. A vármúzeumban láttam Dobó István vörös márvány síremlékének fedőlappját, a tárlókban Heves megye területéről előkerült régészeti leleteket, a régi börtönt, a Romkertet, valamint az egri vár történetét bemutató kiállítást. Csúpan most álltam először megilletődve Gárdonyi puritán sírjánál. Csak a teste – hirdeti a kereszt felirata, hiszen az író szelleme – különösképpen műveiben – itt van köztünk.

Gárdonyitól a láthatatlan ember című könyvet olvastam először, talányos címe, a hun Attila király ősi világa, a titokzatos szerelmi szál miatt az egyik kedvencem. Az Egri csillagok 1901-ben jelent meg könyv alakban, a mű nagy sikert aratott. Ez a siker máig töretlen, hiszen 2005-ben elnyerte a Magyarország legkedveltebb regénye címet, hatodikban kötelező olvasmány. Időtálló, hiszen ez évben mutatta be a Nemzeti Színház Vidnyánszky Attila rendezésében Zalán Tibor színpadi átíratát. Ötven éve készült Várkonyi Zoltán feljethetetlen filmje, hamarosan újra láthatjuk a moziban felújított változatát.

A mű valós történelmi eseményekhez kötődik, Buda elfoglalása és a törökök 1552. évi hadjáratának fontos eseménye, az egri vár ostroma szolgál fő témájául. A regény Bornemissza Gergely életútját mutatja be, de valójában az egri várvédőknek, a törökök ellen küzdő magyarságnak állít emléket.

„A patakban két gyermek fürdik: egy fiú meg egy leány. Nem illik tán, hogy együtt fürdjének, de ők ezt nem tudják: a fiú alig hétesztendős, a leány két évvel fiatalabb” – kezdődik a történet, s a két fiatal rögtön szembesül a két főszereplővel. Izgultam szerelmükért, tiszteltem bátorságukat, közben részese lehettem a sorsdöntő ütközetnek. A legújabb kutatások szerint mintegy negyvenezer főnyi haderő vonult az egri vár alá, ahol Dobó kapitány maroknyi csapata várta őket halálát megvető bátorsággal.

A legragikusabb az egészben, hogy I. Szulejmán szul-

tán nem akarta megtámadni Magyarországot, Bécsbe küldött a királyi udvarba, de a király úgy döntött – kénytelen volt a Habsburg rokonság miatt –, háborút kezdeményez a török ellen, és fogságba vetette a küldötteket.

Gárdonyi a regényt két év alatt írta meg. Tanulmányozta a kor történetét, foglalkozott a keleti kultúrával, sőt Isztambulba is elutazott a helyszín felméréséhez. S valóban, a várvédők hősként néztek meg. Hihetetlen, hogy milyen szeretettel ápolják nagy költőnk emlékét ebben a múzeumban.

Elvittük ajándékainkat egy *Böjte Csaba* által létrehozott gyermekotthonba is. Nagyváradon vendéglátóink nagy szeretettel és különleges, finom gyűléssel vártak bennünket.

A szombati nap kirándulással telt. A kiskohi Medve-barlangban igazi medvével szerencsére nem találkoztunk. Viszont a 14 ezer évvel ezelőtt bezáródott csodás szépségű cseppkőbarlangban az akkor ott élő medvék csontjai még ma is láthatók.

Padis csendes völgyében Isten szabad ege alatt misézett

Eltűnődöm, vajon Gárdonyi mit szólna a török-magyar megbékélés emlékére kialakított Magyar-török barátság parkhoz, Szulejmán emlékművéhez Szigetvár mellett? Gül Baba türbéjéhez? Sok száz év eltelt azóta, s a törökök barátként tekintenek ránk. De a megszállást követő 150–200 évben hazánk állandó hadszíntérré vált, az ország nagy része pusztulásnak indult, vér, szenvedés, fájdalom jellemezte a török időköt. A történelem viharai egyébként a Balaton környékét sem kímélték. A mai Füred területén több település létezett, a török elleni harcok során pusztultak, néptelenedtek el. Kéknék is csak a neve maradt fenn. A papsokai Szent Mihály-templom is valószínűleg a törökök elleni harcok során pusztult el. Akkoriban gyakoriak voltak a várostromok és a tó jegén vívott párbajok. Az egyik leghíresebb küzdelem Pisky István tihanyi várkapitány és a balatonendrői várban állomásozó Ibrahim aga között zajlott. A török tiszt jól tudott magyarul, és olyan levelet írt a kapitánynak, amiből egy sort sem merek idézni, ugyanis nem tűri a nyomdafestéket. A legenda szerint miután kölcsönösen megsebesítették egymást, megünnepelték barátságukat.

Gárdonyi regénye a régmúltba repít. Az idők változnak, de példaképekre ma is szükségünk van. Nehéz időköt élünk. Kellenek a reményt nyújtó, nagy eszmék, a múlt hőseinek megidézése. Az egri hőskö ma is fénylő csillagként ragyognak a történelmünk egén. Ajánlom a regényt újraolvasásra!

**Molnár Judit
magyartanár**

Látogatóban Nagyváradon

Egy októberi, csípős reggelen kelt útra a Krisztus Király-plébániatemplom kórusa és kísérelők. Úti célunk Nagyvárad, a Partium központja volt, ahova a mindig mosolygós, jó humorú Szabó Ervin atya hívta meg a közösséget.

Első állomásunk Nagyszalonta, Arany János szülővárosa volt, ahol a Csonka-tornyot néztük meg. Hihetetlen, hogy milyen szeretettel ápolják nagy költőnk emlékét ebben a múzeumban.

Elvittük ajándékainkat egy *Böjte Csaba* által létrehozott gyermekotthonba is.

Nagyváradon vendéglátóink nagy szeretettel és különleges, finom gyűléssel vártak bennünket.

A szombati nap kirándulással telt. A kiskohi Medve-barlangban igazi medvével szerencsére nem találkoztunk. Viszont a 14 ezer évvel ezelőtt bezáródott csodás szépségű cseppkőbarlangban az akkor ott élő medvék csontjai még ma is láthatók.

Padis csendes völgyében Isten szabad ege alatt misézett

Gábori Zoltán egy héten belül kétszer járt a kórházban. Először az anyja férjét, a nyolcvanhárom éves ügyvédet, Kádas Ottót látogatta meg, akit combnyaktöréssel operáltak. Kádas szinte meztelenül, takaró nélkül feküdt a fehér vaságyon, az ablak közelében. Csövek álltak ki belőle. Hosszú haja szétterült a párnán, arca szőrös volt. Ahogy Gábori megpillantotta a férfit, érezte, hogy nincs sok neki hátra. Évek óta beteg volt, az agyergöröcsök, a meszesedés, a cukorbetegség, a szívproblémák és a magas vérnyomás elhasználta a szervezetét, egészsége rohamosan romlott. S most itt volt a baleset. Otthon leesett a szelről. Háziorvosa nem vette észre a törést, egy ismerős asszisztensző fedezte fel. Kádas Ottó így került kórházba.

Az orvosok tanakodtak, hogy megoperálják-e. Félték, hogy nem bírja a szíve, esetleg fellép valami komplikáció. Végül mégis a műtét mellett döntöttek. Gábori Zoltán másnap ment be a kórházba. Sajnálkozva nézte a férfit, akit harmincnégy éve ismert, és akinek most – minden jel erre utalt – lejárt az ideje. Az eltelt évtizedek alatt soha nem kerültek közel egymáshoz, Gábori csak egy közepes, az előző rendszer által felkarolt festő volt a szemében. Kádas igyekezett megőrizni régi vágású úriember mivoltát, de nevetségessé vált vele, bokacsattogtatásán mosolyogtak az emberek. A férfi egyáltalán nem ismerte fel, hogy a kor már liberalizálta az emberi kapcsolatokat. Időnként macskacsul ragaszkodott megcsontosodott elveikhez, amelyeket Gábori csak azért fogadott el, hogy béke legyen a családban, anyjának ne okozzon szomo-

rúságot, fájdalmat. Kádas Ottót az anyja mentette meg az elzúllástól, a férfi az asszony mellett lett zakóban, tiszta ingben, nyakkendőben és fényes cipőben hivatalba járó vállalati jogtanácsos.

Viktor atya, énekelt a kórus. Magasztos élmény volt. Ezután kibuszoltunk a „világ végére”, ahonnan káprázatos kilátásban gyönyörködtünk Erdély hegyeinek őszi jelmezebe öltözött vonulataiban.

Az éteremben román anyanyelvű dolgozók szeretettel, finom vacsorával vártak.

A vasárnapot a várad-olaszi Szentlélek Kiadás-plébániatemplomban, *Szabó Ervin atya* szolgálati helyén misével kezdtük, melyet Viktor atya celebrált, és könnyeket csalt szemünkbe a kórus éneke, illetve kántorunk, *Troják Pál* orgonajátéka.

Kádas és Gábori ismeretségük alatt jó, ha összesen egy hetet beszéltek egymással. Két-három alkalommal komolyan összezördültek, de aztán később nem hozták szóba a konfliktust. Gábori mindig megalkudott a helyzettel, félretette önérzetét és elfelejtkezett szóváltásairól, az egész meddő, a látszatokra épülő kapcsolatokról. Most, hogy Kádas tehetetlenül feküdt az ágyon, minden eszébe jutott.

Kellei György

Varjak a temetőben

De hogy a szíve könnyebb legyen, azokra a pillanatokra, órákra is gondolt, amikor nevetés, vidámság költözött abba a házba, amelyben az anyja és a férfi csendes szeretetben élt. Betegségének utolsó esztendeiben Kádas hallgatag lett, nem mozdult ki a házból, szótlanul ült és feküdt át a napokat. Felesége váltakozó türelemmel, többnyire feszülten és kimerülten ápolta.

Gábori látogatása után pár nappal a férfi meghalt. A festőművész éppen a kórházba igyekezett a kocsijával, amikor az anyja a mobiltelefonján értesítette Kádas haláláról. Mindenképpen bement a kórházba, mert író barátja, Hollósy Aladár a szemézetten fektetett szívárványhártya-gyulladás. A jobb szemét kezelte. Hollósy idén lesz hatvanéves. Ősz hajú, szakállas, jó kedélyű

Délután ellátogattunk a püspöki palota, Kanonok-sor és a római katolikus bazilika épületegyüttesébe. Érdekes, hogy a bazilika 1752–1780 között mocsaras területen, függőlegesen egymás mellé levert cölöpökre épült, de még ma sincs falain repedés. Itt ismét felhangzott a kórus éneke.

Ellátogattunk a nagyváradi várba is, de a történetéről szóló idegenvezetést elnyomta az ott zajló népünnepély hangja, így nekünk csak a látvány maradt.

Hétfőn a búcsúzkodás után indultunk haza. Szarvason az

arborétumban bejártuk Mini-Magyarországot, és elhajóztunk a történelmi Magyarország középpontját jelző szélmalomhoz.

Utunk során szerencsére csodálatos volt az idő. Gépkocsivezetőnk, *Kelemen János* igazgató úr, hívó katolikus ember vigyázott ránk a szédítő serpentineken.

Köszönjük ezt a csodálatos élményt a szervezőknek: *Dasek Viktor* plébános atyának, *Kis-Szölgvényi Gabriella* kórusvezetőnek és *Szabó Ervin* plébános atyának, vendéglátóknak.

Szijártó Istvánné

ben, szívesen venném, szölt Aladár. Gábori szétártta a karját.

Amikor eljött, beszélt a főorvos asszonnyal.

Másnap reggel Hollósy Aladár hét órakor felkelt, hogy elszívja az első cigarettáját. A kijelölt helyiség felé indult, de megtorpant. Egy deszkapadot és asztalt látott maga előtt a folyosón. Az asztalon boroskancsó, szilvóriumos üveg és poharak álltak. Minden Aladár kedvenc kocsmájához hasonlított. Az író megdörzsölte ép bal szemét.

Gábori Kádas Ottó urnája mellett gondolt a kórházi jelenetre. A főorvos asszony me-

bírok magammal, mondta Aladár, és sűrűn pislogott a jobb szemével. Hálapénzért megtapogatható a lányokat, jegyezte meg Gábori. Kísérel meg. Legfeljebb letolnak, összeszednek.

Hollósy gépelt kéziratok vették körül, javítgatta a szöveget. Olykor heteket elbliccelt, írás helyett inkább iszogatót és olvasott. Életformája hozzátartozott a legendájához. Már egy hete feküdt a kórházban. Gábori Zoltán csodálkozott, hogy haverja milyen jól tűri a kényes elvonókúrát. A cigarettázásra kijelölt hely eléggé messze esett a szobájától, de félóránként azért elszívott egy Marlborót. Ám hol vannak a fröccsök és a habzó sörök? Ne is mondd, intette le Gáborit. Beledöglök. Nő és ital nélkül pokol az élet. Ha esetleg valamit tehetnél az érdekem-

sélte, hogy Aladárt meglepte a kép, amelyet ő festett farostlemezre, hogy beugrassa a barátját. Aladár nagyokat nyelt, csorgott a nyála, aztán hahotára fakadt. Ekkor már az ápolónők és az orvosok is nevettek. A festményt Gábori kora reggel vitte be és állította fel. Az író annyira megkívánta a pálinkát, hogy amikor alkalmi közönsége szétoszlott, felöltözött, és kiszökött a legközelebbi csehóba. Két féldecit felhajtott. A főorvos asszony a barátai köréhez tartozott, így megüszta néhány szemrehányó szóval.

Az urnát a sírba ástott kis mélyedésbe helyezték. Menynyivel emberségesebb az ilyen temetés, mint a koporsós, állapította meg Gábori Zoltán, majd tekintetét a havas fákra és a kopasz ágakon károgó varjakra emelte.

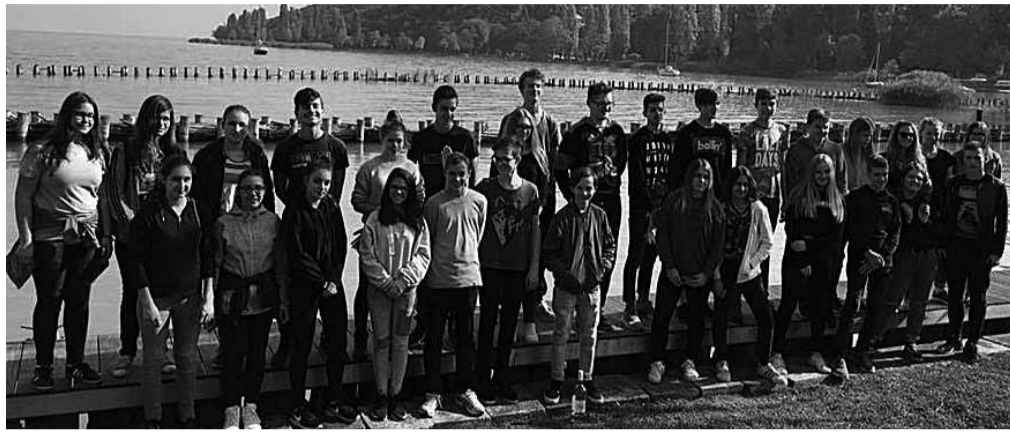

Lóczy diákok a Balatonért

Gondoltuk, hogy a Lóczyba frissen bekerült osztályként teszünk valamit a Balaton-part tisztaságáért.

Az Édes Vizeinkért Természetvédelmi Alapítvány tagja, *Mészáros Balázs* és osztályfőnökünk, *Cseh Balázs* tanár úr vezetésével egy szép októberi pénteken a Balatonfüredről Tihanyba vezető kerékpárút felé indultunk. Úgy is mondhatnánk, hogy szemetet szedtünk, azonban ez több volt annál.

Mintegy 2,5 kilométer hosszan gyűjtöttük össze az elszórt hulladékokat. Elképesztő, hogy mi mindent találtunk: műanyag flakonokat, sörösdozokat, gumiabroncsokat,

televíziót, számítógépet, fényképezőgépet, de még WC-csészét is. A zsákokba gyűjtött hulladékokat a Probio Zrt. szállította el.

Ezek egy része veszélyes elektronikai hulladék, ame-

lyekből csapadékvíz hatására a bennük található, addig kötött anyagok – mint az ólom, higany, kadmium – a Balaton vizébe kerülhetnek, és súlyosan károsíthatják az élővilágot. Mi szeretjük a Bala-

ton, ötven év múlva is fürödni akarunk benne, és nem értjük azokat, akiknek a part menti sáv csak egy személerakóhelyet jelent.

A Lóczy Lajos Gimnázium 9. C osztálya

A száraz, érzékeny bőr ápolásra szorul

A téli hónapokban mindig észreveszem, hogy a bőröm könnyebben kiszárad. Kellemetlen, esetleg fájdalmas, amikor húzódik, berepedezik a bőr akár az arcunkon, akár a kézfejükön. Nincs mese, ilyenkor táplálób krémekre, olajokra van szükség!

Testünk fedetlen részei igazán megcsúnyulnak az időjárás viszontagságait, ha nem figyelünk oda. Télen különösen az arcunk és a kézfejük bőrének kell felvennie a harcot a hideg levegővel és a metsző széllel. Mindezek a környezeti tényezők nagy kihívás elé állítják a bőrünket. A téli időszakban bátran használja a zsírosabb krémeket, a bőrpoló olajokat!

Megoldás: sheavaj

A sheavaj a Nyugat-Afrikában honos karitéfa terméséből, a csonthéjas sheadióból állítják elő. Évente általában egy-két alkalommal szüretelik a szilvához hasonló gyümölcsöket, melyeknek a belsejét összetörik, apróra zúzzák, és vízzel összekeverve tűz fölött óvatosan melegítik. A dióból kicsapódó zsíradék összegyűlik a főzet felszínén; az eredmény egy törtfehér színű, édeskes illatú növényi zsíradék, a sheavaj. E természetes elkészítési módnak köszönhetően a sheavaj

nem tartalmaz sem kémiai vegyszereket, sem tartósítószer, viszont gazdag bőrtápláló A-, E- és F-vitaminban. A sheavaj nagy előnye, hogy nehezen avasodik, így légmentesen tárolva négy évig is megőrzi a minőségét.

En a következők miatt kedvelem a sheavaját:

- bőrnugtató hatású
- védi a bőrt a kiszáradástól, bőrtápláló hatású
- serkenti a sejtek regenerációját, gyógyulását
- az ekcémás bőrt is nyugtatja, gyengéden ápolja
- a kötőszövetek rugalmasabbá válnak, így terhelességi csikok megelőzésére is jó
- nem irritálja a bőrt
- védi a bőrt az időjárás viszontagságai ellen
- napozáskor is használható, mert az ember számára káros UV-sugarakat is képes megszüntetni (néhány faktorszámú védelmet biztosít)
- csecsemők bőrét is ápolhatjuk vele, mert segít megelőzni az irritációkat
- a merev, száraz, károsodott haját is ápolja

A zsírosabb állagú sheavaját használhatja akár arckrémként, akár testápoló krémként.

A tökéletes minőségű sheavaját keresse a Biotitok Gyógytérben!

Lívia, az ön gyógynövény-szakértője

Biotitok Gyógytér, Balatonfüred, Kossuth utca 19.

Nyitva tartás: hétfő–péntek: 9–17, szombat: 9–12

Tel.: 20/595-3062

Figyelemfelhívó villámcsődület

A szív napján különleges flashmobbal készültek az Eötvös iskola diákjai. A különösen fentről jól látható üzenet, az Élj jó szívvel! kirakásában több mint kétszázan vettek részt. A flashmob, villámcsődület népszerű műfaj a közösségi oldalakon, amikor egy csoport szokatlan helyen valamilyen szokatlan akciót, demonstrációt hajt végre. Az Eötvös diákjai a legtisztább, mindenki számára érthető üzenetet rendkívül látványosan fogalmazták meg. Várjuk a következőt!

Kalandozás történelmi emlékek nyomában

A Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola negyvenöt hetedik évfolyamos diákjai a Határtalanul program keretében szeptember utolsó hetében öt napot töltöttek Szlovéniában és Horvátországban.

Kirándulásunkon a határ menti szlovéniai magyar nyelvterület természeti és kulturális kincseinek megismerése után Horvátországba utaztunk. Ellátogattunk az Erdődyek és Zrínyiek egykori birtokaira: Varasdra és Csáktornyára. Ezután az egykori „magyar tengerpart” gazdag örökségével és páratlan hangulatával ismerkedtünk. Elutaztunk a horvát fővárosba, Zágrábba is, ahol felkerestük a magyar vonatkozású történelmi emlékeket.

Az első napon látogatást tettünk a pártosfalvi magyar-szlovén kétannyelvű iskolában, ahol egy előadást hallgattunk meg a szlovéniai magyar oktatás helyzetéről, betekintést nyertünk az iskola életébe, valamint megismerkedhettünk a helyi magyar diákokkal. Dobronok településen Közép-Európa legnagyobb orchideafarmját tekintettük meg. Lendvára utazva a szlovéniai magyarság központjával ismer-

kedhettünk meg. Itt megtekintettük a Bánffy–Eszterházy-kastély kiállítását: Zala György alkotásainak miniatűr mását, valamint a hetési tájegység jellemző viseletét és használati tárgyait. Nagy meglepetésre és szerencsére láthattuk Marc Chagall időszaki kiállítását is. Felkerestük a Makovecz Imre terveit alapján épült lendvai kultúrpalotát. Felkapaszkodtunk a lendvai szőlőhegyre, ahol a Szentháromság-kápolna található, Hadik Mihály törökverő hadvezér üvegkoporsójával. A nap végén Felsőlendván, Szlovénia legnagyobb kiterjedésű várában tettünk látogatást.

A második napon megtekintettük Bántornya Árpád-kori templomát, amelynek középkori freskóit Aquila János festette. Megtudtuk, hogy a Szent László-legenda ábrázolása az egész Kárpát-medencében is egyedi értéket képvisel. Ellátogattunk a Betalikon található Zichy-várba, ahol megtekintettük annak patika-kiállítását, valamint a neobarokk-klasszicista Szent László-templomot. A kora délutáni órákban Csáktornyán, a Zrínyiek sásfészkében tettünk sétát. A vár felújítás alatt állt, így a Muraközi Múzeum nem volt látogatható, de az udvarán álló, Zrínyi Miklós költő és

hadvezér emlékművénél megemlékeztünk a kursaneci erdőben történt szörnyű tragédiáról. A közeli Felsőzrínyifalván megkoszorúztuk azt a Zrínyi-obeliszket, amelynek eredetijét Csáktornyán, a Muraközi Múzeumban állították fel. Ezt követően Európa egyik legszebb barokk városába látogattunk. Varasd 200 éven át Horvátország fővárosa volt. Városnézésünk során felkerestük a csodálatosan felújított Erdődy-várkastélyt, a barokk belvárosbeli megyeházát, a Draskovics-palotát, a székesegyházat és a gyönyörű város-házát.

A harmadik napot egy hosszú sétával kezdtük Zágrábban, Horvátország fővárosá-

ban. Meglátogattuk a Káptalan-dombon emelt Szent István-székesegyházat. A kincstárban megtekintettük Szent László koronázási palástját és ereklyéjét, II. András szentföldi hadjárataról hozott ereklyéit, a csodálatos középkori imakönyveket és a Corvinákat. Sétánk során ellátogattunk a Felsővárosba, itt a Jellasics tere, valamint a Szent Márk tere, és a horvát parlament épületeit tekintettük meg. Késő délután már az Adriai-tenger partján épült kikötőváros, Fiume (ma Rijeka) történelmi belvárosának nevezetességeivel ismerkedtünk. A kikötőben megemlékeztünk Baross Gábor, a „vasminisz-

ter” munkásságáról, és koszorút helyeztünk el emléktáblájánál. Crikvenicában estefelé foglaltuk el a tengerparttól mindössze 200 méterre található szállásunkat.

A negyedik napon a Monarchia elevenedett meg a horvát tengerparton, hiszen Abbáziában (ma Opatija, Balatonfüred testvérvárosa) az egykori magyar üdülőhelyet kerestük fel a Kvarner-öbölben. Mesebeli sétát tettünk a horvát tengerpart talán legromantikusabb, legszebb sétányán, a híres Lungomare sétányon, amely 12 kilométer hosszú. A Monarchia korából származó, patinás épületek helyezkednek el a sétány mentén, az egykori magyar uralkodóosztály han-

gulatos villáival. Felkerestük a Hotel Palace Bellevue-t, amely Markuszovszky Lajos 1848-49-es táborigorvos utolsó lakhelye volt. A szálloda falán található emléktáblánál koszorút helyeztünk el. A meleg nyári időjárást kihasználva, délután sokan kipróbáltuk a még mindig 20 Celsius-fokos Adriai-tenger vizét. Késő délután egy hajóval bebarangoltuk a Crikvenica és a Krk-sziget közötti tengerszakaszt. A tengeren fejtelt naplemente látványa felejthetetlen élmény marad.

Az utolsó napon a Fiuméhez tartozó Tersattóba látogattunk. A Tersattói Mária búcsújáró templom kápolnája magyar hadihajók emlékét őrzi (például Szent István, Viribus és Unitis). Szinte az egész magyar hadiflotta itt parádéz a tersattói kápolna belső falán. Ezt követően felsétáltunk Tersatto várába, amelyet a Frangepánok építtettek a 13. században. A várból csodálatos látvány tárult elénk Fiume városával és az Adriai-tengerrel.

A hosszú utazás, programok és a séták során időnként nagyon elfáradtunk, mégis azt mondjuk, megérte. Örök élmény marad mindannyiunk számára!

Tatai Patrik, 7. B osztály

A legjobb nyolc közé jutottak a Szent Benedek röplabdázói

Rendkívül izgalmas, fordulatossá és végletekig kiélezett mérkőzésen sikerült kiharcolni a továbbjutást a Magyar Kupa nyolcaddöntőjének visszavágóján november 1-jén Gödöllőn.

A Szent Benedek Balatonfüred Röplabda Akadémia (SZBBRA) csapata az első meccsen megszerzett 3:0-s győzelem után a Penta-Gödöllői RC-től elszenvetett vereség ellenére 5:3-as összesített eredménnyel a legjobb nyolc közé került. A mindössze négyéves múltú visszatekintő Szent Benedek Balatonfüred Röplabda Akadémia eddigi legnagyobb sikere ez. A negyeddöntőben nem kisebb ellenfél, mint a Vasas vár a balatonfüredi lányokra.

A hosszú hétvégét ismét egy rangadóval zárta a felnőtt csapat, hiszen november 5-én a budaörsiek látogattak el Füredre. A két csapat hasonló játékerőt képvisel, így izgalmas meccsre lehetett számítani. Ráadásul a mérkőzést megelőzően a Budaörsi DSE a bajnoki tabellán megelőzte a balatonfüredieket.

Milodanovic Andrea tanítványai jó hangulatban és bátran kezdték a mérkőzést, sok

A fürediek a Budaörs DSE elleni mérkőzésen Milodanovic Andreával

Fotó: Muzslay Péter, forrás: szbbra.hu

remek nyitással hamar előnyre tettek szert, ami nagy arányú szettgyőzelmet hozott. A

2. és 3. szett azonban sokkal izgalmasabbra sikeredett, hiszen mindkét játékrész végén

A negyeddöntő párosítása:

Szent Benedek Balatonfüred–Vasas Óbuda
Újpesti TE–MÁV Előre/
Swietelsky-BRSE
MTK B.-pest–Jászberény
1. MCM Diamant Kaposvár–Budaörs/Fatum Nyíregyháza

szoros eredmény alakult ki. Végül mindkettőből győztesen jöttek ki a lányok, így alakult ki a 3:0 arányú végeredmény.

A fürediek vezetőedzője, Milodanovic Andrea így nyilatkozott a mérkőzést követően: – Rendkívül fontos három pontot szereztünk ma egy nagyon jó meccsen. Tartottunk ettől a mérkőzéstől, mert a Budaörs igen veszélyes csapat, soha nem lehet tudni, hogyan fognak játszani. Sokat videóztunk, elemeztük őket, felkészültünk. Amellett, hogy nagyon fontos győzelmet aratunk, ki szeretném említeni, hogy újra tudtunk 20 pont felett koncentrálni játszani, tételhelyben pontot/pontokat szerezni.

A budaörsi csapattal szemben aratott győzelem után a 6. fordulót követően a csapat a tabella 3. helyén áll. **BFN**

TLC Acro Dance Akrobatikus Rock 'N' Roll Magyar Bajnokság

A balatonfüredi Acro Dance Akrobatikus Rock and Roll Sporttánc Egyesület az elmúlt évek sikereit alapul véve 10. alkalommal vállalkozik arra, hogy akrobatikus rock and roll táncversennyel színesítse Balatonfüred város elismerten gazdag, színvonalas kulturális és sportéletét.

A rangos eseményen 23 hazai sportegyesület 632 tancosa, várhatóan 60 formációja,

November 17., szombat 11 órától Balatonfüreden Balaton Szabadidő- és Konferencia-központban, Balatonfüred, Horváth M. u. 64.

hat kategóriában, valamint 46 páros két kategóriában versenyez a bajnoki címért és a ranglistapontokért 11 órától a selejtezőkön és 17 órától a döntőn.

Az Acro Dance SE igen népes versenyzői létszámmal, 74 táncossal vesz részt a bajnokságon, 8 formációban és két children párossal.

Bízunk benne, hogy a műfaj és a rendező Acro Dance SE meglévő szimpatizánsain kívül ez évben is sokan csatlakoznak a rock 'n' roll táncot és sportot szerető barátaink népes táboraához.

Tromlerné Rusz Rita
egyesületi elnök,
Acro Dance SE

Várják a tehetséges fiatalokat

Ebben az évben is megrendezi a Balatonfüredi KSE a kiválasztóját, ahol a 2003–2005 között született leendő fiatal kézilabdások és családtagjaik megismerkedhetnek szakmai munkánk irányítóival, programunkkal, elvárásainkkal és lehetőségeinkkel.

A november 26-i kiválasztó – amelyet a Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ Panoráma termében rendezünk – tervezett menetrendje.

16.30: találkozó, bemutatkozás

17.00: az Akadémia Hotel és a létesítményeink megtekintése

18.00: edzés az Eötvös iskola csarnokában
Balatonfüred kézilabdaegyesülete a tizenkettedik szezonját kezdi a magyar élvonalban. Bajnoki és Magyar Kupa-bronzérmek, EHF Kupa-szereplések vannak a dicsőségétábláján.

Sikereink elválaszthatatlannak a füredi utánpótlás-neveléstől. György László irányításával hazánk egyik legeredményesebb utánpótlásbázisa alakult ki Balatonfüreden. Junior-, ifi, serdülő bajnoki és diákolimpiai aranyérmek és

dobogós helyezések dicsérik a szakmai stáb munkáját. A tavalyi szezonban egy diákolimpiai arany és egy ifibajnoki

ezüst került a vitrinünkbe. Ennél is többet mond, hogy a jelenlegi felnőttkeret tizenkilenc tagjából tizenketten itt nevelkedtek. Külön öröm és büszkeség számunkra, hogy nyolc füredi nevelésű fiatal már bemutatkozhatott a nemzeti válogatottban, és közülük négyen a legrangosabb európai kupában, a BL-ben is pályára léphettek. Jelenlegi korosztályos fiataljaink közül kilencen a junior-, öten-öten pedig az ifjúsági, illetve a serdülőválogatott tagjai.

A szakmai munkával párhuzamosan épült ki a füredi utánpótlás infrastruktúrája.

Két, minden igényt kielégítő munka- és versenyhelyszín, a Lóczy gimnázium és az Eötvös iskola tornacsarnoka szolgálja fiataljainkat. 2017 óta a városi uszoda mellett felépült Akadémia Hotel az ifjú kézilabdások lakhelye.

Szakmai munkánk szorosan kapcsolódik a Lóczy Lajos Gimnáziumban és a Szent Benedek-rend füredi tagintézményében folyó pedagógiai munkához, ahol fiataljaink a középfokú tanulmányaikat folytatják.

Kárpáti Krisztián,
a BKSE utánpótlás-
szakágvezetője

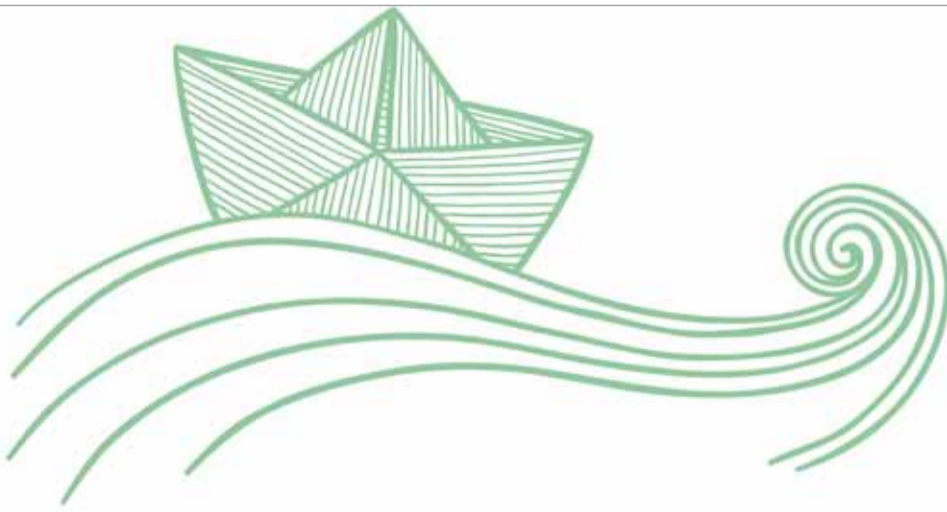
Balaton Sportprogram
Szabadidő és Konferencia Központ
8230 Balatonfüred, Horváth Mihály u. Tel.: +36(87)480-196. Fax: +36(87)482-193
e-mail: balatonkonferencia@t-online.hu
honlap: http://www.balatonkozpont.hu/

November 17., 11.00–20.00
Acro Dance Magyar Bajnokság utánpótlás páros és junior-felnőtt lányformációs verseny

November 24.
Dunántúli Református Egyházkerület felsős hittanos találkozója

November 25., 16.00
BKSE–Banik Karvina EHF Kupa-mérkőzés

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

AGYKONTROLL TANFOLYAM BALATONFÜREDEN

DECEMBER 1-2, 8-9.

Balaton Szabadidő- és Konferenciaközpont
Horváth Mihály u. 64.

Oktató: Baglyas György

Pedagógusok és egészségügyi
szakdolgozók számára akkreditált!

Jegyvásárlás: Balatonfüred Tourinform Iroda (Blaha Lujza u. 5.) T: 87/580-480
Kézpénzes jegyvásárlás szeptembertől.

További információ és online jegyvásárlás:

www.agykontroll.hu /agykontrollbaglyasgyuri

Egyre jobban!

A siker titka egy titkos Képlet?

Barabási Albert-László világhírű magyar hálózatkutató KÉPLET című könyvében mutat be általános törvényszerűségeket a sikerről.

A 2. törvény: A teljesítmény korlátos, a siker korlátlan.

Érdekl, hogy Barabási Albert László
– aki megtestesíti a sikeres embert –
milyen értelmezést ad a sikerről?

Sok szeretettel várjuk a Zsidó Kiválóságok Házában

a Tudolvasmányok – könyvklubban

2018. november 30-án 17.00 órakor

ahol Pázmány József előadása keretében
osztja meg velünk olvasónaplóját Barabási
Albert László a közelmúltban megjelent
KÉPLET című könyvéről

majd a szerző gondolatait követve
beszélgetünk, és megpróbáljuk megérteni a siker
mibenlétét, annak természetét, a hálózatokhoz
való viszonyát és relativitását

Az előadás ingyenes, de részvételi szándékát kérjük
szíveskedjen jelezni az info@zsidokivalóságok.hu
e-mail címen, vagy a 87 782 592 telefonszámon

ZSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA

Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. tel: 06 87 782-592
www.zsidokivalóságok.hu info@zsidokivalóságok.hu facebook.com/zsidokivalóságokhaza

MEGÚJULTUNK!

**ARANYCSILLAG
GYÓGYSZERTÁR**

BALATONFÜRED, ZSIGMOND U. 1.

TEL.: (87) 788 360

WWW.ARANYCSILLAGPATIKA.HU

ŐSZI AKCIÓ MINDEN TERMÉKRE*
5%
KEDVEZMÉNY

*Október 1-jétől november 30-ig minden a NEAK/Társadalombiztosító által nem támogatott termékre 5% kedvezmény.

**TOM LUMEN
KONCERT**

Arácsi Népház
(Balatonfüred, Lóczy Lajos u. 62.)
2018. november 24. 18.00 óra

A november 24-i koncertre eddig nem hallott dalokkal és sztorikkal készül.
A belépés díjtalan!

Információ: www.tomlumen.com,
www.kultura.balatonfured.hu, info@furedkult.hu,
+36 (87) 788-456, +36 (30) 378-1231

SOPRON BANK
BURGENLAND

15 éves

**Első lépés
a bizalom...**

www.sopronbank.hu

BALATONFÜREDI FIÓK
Arácsi út 16.
+36 87 581 120